

Muqeddes Kitab

Injil 8-qisim

«Korintliqlargha «2»»

© Muqeddes Kitab 2012

CC BY-SA 4.0

www.mukeddeskalam.com

«Uyghurche Kalam Terjimisi»

Injil 8-qisim

«Korintliqlarga «2»»

(Rosul Pawlus Korint shehiridiki jamaetke yazghan ikkinchi mektup)

Kirish söz

Korint shehiridiki jamaetning qandaq wujudqa kelgenliki toghruluq

Pawlusning Korinttiki jamaetke yazghan birinchi mektupidiki «kirish söz»imizni körüng. Bu ikkinchi xetni Pawlus texminen miladiye 56- yaki 57-yili, Korintning shimaliy teripidin üç yüz kilométr yiraqqa joylashqan Makédoniye ölkisidin ötiwatqan waqtida yazghan. Xetni Pawlusning hemkari rosul Titus we bashqa ikki qérindash Korintqa epkelgen (6:16-24). Pawlusning birinchi xétige oxshash, u ushbu xetni Korinttiki éghir mesililer üstide bolghan köp azab we qayghu ichide yazghan.

Oqurmenler birinchi xetni yézish sewebining jamaet ichide peyda bolghan köp mesililerni bir terep qilish hemde ularning birnechche jiddiy soallirigha jawab bérish üçün bolghanliqini esleydu. Birinchi xette, Korintliqlarning arisida bolghan, öz atisining ayali bilen zina qilidighan, özini «ishengüchi» dep atighan bir adem bilen qandaq xatirjem bardi-keldi qilish toghruluq Pawlusning ademni sanjighudek tenbihini, shundaqla nurghun bashqa natoghra ishlar toghruluq agahlandurush-jékileshlirini oquymiz.

Oqurmenler üçün kényinki weqelerni chüshenchimiz boyiche ixcham tertipte tizsaq qolayliqraq bolidu: —

(1) Pawlus «birinchi mektup»ni yazghandin kényin, Korintta yene bashqa mesililerning barliqi toghruluq xewerdar bolup, ikkinchi qétim ularning yénigha bardi. Birinchi xéti belkim Korintliqlarning herbir ishlini téxi toluq hel qilip kétélmigen bolushi mumkin. Bu ikkinchi qétimliq yoqlash miladiye 55-yaki 56-yilida bolghan; u shu ziyaretni «**azar béridighan yoqlash**» dep teswirleydu (2:1). Belkim u ulargha qattiq tenbih bergén.

(2) Ashu waqitlarda xélila otquyruq bir kishi jamaetke chiqqanidi (2:5-8). Uning qilmishlirining zadi néme ikenlikini éniq bilmeymiz; némila bolmisun Pawlus ularning qéshigha yoqlap barghini bilen mushu ishni hel qilalmighanidi. Korintliqlar özliri uning qilmishlirini körüp, xataliqini bilip turupmu uninggha tenbih béríp, uni towa qilishqa dewet qilishtin bash tartqan; shunga: —

(3) Pawlus shu waqitlarda eslide pilanlighan üçinchi qétim ziyaretqilish niyitidin yénip, uning ornigha ulargha «**éghir azab ichide qelbimdiki derd-elemdin köp köz yashlimni töktürgen**» dégen yene bir xetni yazghan (2:3-4). Shu xetning birer köchürülmisimu bizge yetmigen. Pawlus «**derd-elemdin köp köz yashlimni töktürgen**» ashu xetni Titus we yene bir qérindashning qoli arqiliq yollaydu; shuning bilen bir waqitta ikki qérindashni Korintliqlarni righbetlendüreleydu, dep ümid qilatti (12:16-18).

«Korintliqlarga «2»»

(Shunga «Korintliqlarga yézilgan ikkinchi xet»ni emeliyette «üchinchi xet» déyishimizge toghra kélidu. Yene shuni körsetmisek bolmayduki, «Korintliqlarga (1)»din ilgiri, xéli baldur yézilghan yene bir xétimu bolghanidi («1Kor.» 5:5ni körüng).

(4) Titus Makédoniye ölkisige, Pawlusning yénigha qaytti we uninggha Korintliqlar uning nesihitini qobul qilip, qilmishi yaman shu ademge tenbih bérıp uni Mesihning yoligha qayturdi, dégen xush xewerni yetküzdi. Emma uzun ötmeyla Pawlus özini téximu qattiq derd-elemge salidighan bir xewerni anglidi. Ular arisida Pawlusning telimlerini ézitqu, uning meqset-muddialirini haram, uning rosulluqtiki hoquqini saxta dégen birnechche zeherxende kazzap peyda bolghanidi. Köp étiqadchilar ularning aldam xaltisigha chüshüshke bashlighan bolushi mumkin. Bu jiddiy ishni bir terep qilishni u özining ziyaritigiche (üchinchi ziyariti, 13:2) kéchiktürmeytti, elwette. Shuning bilen: —

(5) U köz aldimizdiki xetni (Injilda «ikkinchi xet» dep atalghan) yazdi. Buni u yene Titus arqiliq yollap, Titus bilen yene ikki qérindash we belkim bashqilarni bille ewetti (8:6, 16-24). Pawlus bu qérindashlarga yene, Korinttiki jamaet Yérusalémdiki namrat étiqadchilar üçün niyet qilghan in'amirini ulardin yighiwélishni hemde Yérusalémgha apirishni tapilghanidi (8-9-bab). Shunga, bu «ikkinchi» (emeliyette üchinchi) xetni yézishning asasiq sewebliri töwendiki töt nuqtida körüldü: —

(1) Titus Pawlusni xewerlendürgendek, Korinttiki jamaet uning «derd-elemdin yazghan» xétidiki sözlirige estayidil köngül qoyup uning nesihitini qobul qilip, héliqi otquyruq ademge tenbih bérıp uninggha qattiq nesihet qilghanidi. Netijide bu adem towa qilghan. Shunga ular Pawlusning «derd-elemlik» xétini qobul qilip, uning we Titusning jékileshlirige boysunghan, hemde gunah sadir qilghan kishi towa qilghanidi. Pawlus bu ishlargha xushalliqini bildürmekchi bolup, ushbu xetni yazidu. Pawlusning dewitige qulaq sélip ular mushu kishini jamaettin chiqiriwetkenidi; Pawlus hazir ularni towa qilghan kishini jamaetke qaytidin qobul qilishqa, shundaqla uninggha teselli bérishke dewet qilidu (2:1-11). 7:8-16nimu körüng.

(Bezi alimlarning pikriche Pawlusning ikkinchi xétide tilgha élinghan «towa qilghan adem» birinchi xétide (5-babta) tilgha élinghan «jamaettin chiqirilish kérek bolghan» **«öz atisining ayali bilen zina qilidighan»** dégen kishige oxshash adem bolidu, deydu. Lékin ashu kishi **«etliri halak qilinsun dep Sheytanning ilkige tapshurulghan»**. Biz uni shuningdin uzun ötmeyla ölgen, dep qaraymiz. Birinchi xette tilghan élinghan **«etliri halak qilinsun dep Sheytanning ilkige tapshurulghan»** kishi «ikkinchi xéti»de tilgha élinghan «towa qilghan» kishining özidur, dégenning mumkinchiliki bar désekmu, ikkisinin bezi tepsilatiri bir-birige anche mas kelmeydu. Mesilen, ikkinchi kishining bashqilargha **«ziyan-zexmet yetküzgüchi kishi»** ikenlik bayan qilighan (7:12).

(2) Mesih Eysa asmangha kötürülüp, Muqeddes Roh ularning wujudigha chüshkinidin kéyin, Yérusalémdiki jamaetning ochuq qolluqi we köksi-qarnining kenglikli bilen, rosullar hem bashqa qérindashlarga köp seper qilip xush xewerni tarqitish pirsiti yaritip bérilgenidi. Emma bu séxiliqi tüpeylidin hemde uchirighan bezi éghir ziyankeshlikler tüpeylidin Yérusalémdiki jamaetkilerning köpi intayin namrat halgha chüshüp qalghanidi. Shuning bilen bir waqitta bu qedirlik qérindashlarning beziliri (Yehudiy «milletchilik»ining tesiri astida öskenlikidin): — «taipiler (Yehudiy emesler) zadi nijat tapalmaydu» hetta «Xuda ulargha nijattinmu tétishqa yol qoymaydu» dep oylap qélishqanidi. Pawlus pursetni qoldin bermey,

«Korintliqlarga «2» »

seperliride yoqlighan «taipiler» (yaki «yat ellikler»)din terki b tapqan jamaetlerdin, Yehudiy qérindashlirimizgha yadrem qolimizni sunayli dep ötüñshke we jékileshke bashlidi. Shu yol bilen ular peqet Yehudiy qérindashlarning hajitidin chiqipla qalmay, belki yene Yehudiy qérindashlar öz közliri bilen özlirining del «Xudaning méhir-shepqitini toniyalishi qet'iy mumkin emes» dep gumanlangan yat elliklarning küchlük muhebbitini köreleydigghan bolidu. Shuning bilen barliq jamaetler arisida Xudaning ademlerni birleshtürgüchi muhebbiti téximu küchiydu. Ushbu xettin bir yil ilgiri, Korinttiki jamaettikiler qizghinliq bilen iane toplaymiz dégen niyetni bildürgenidi. Shunga Pawlus bu xette, siler niyitinglarga emel qilip, toplimaqchi bolghan ianini Yérusalémgha apirishqa teyyarlanglar, dep jékileydu (8-9-bab).

(3) Xudaning bezi qedirlik mömin bendilirining bir chatiqi tüzütülse, yene bir chataq peyda bolidighan oxshaydu. Korinttiki jamaettikiler shundaq bolghan bolsa kérek. Korintliqlar Pawlusning birinchi xétidiki hem kéyinki «derd-elemlik» xétidiki jékileshlirini qobul qilghini bilen, uzun ötmeyla ular arisida özlirini bolsa «rosullar», Pawlusni bolsa, «rosul emes» dep jakarlaydigghan birnechche ibraniy kazzap (jamaetning özidin chiqqanmu, yaki sirttin kelgenmu, bilmeymiz) peyda bolghanidi. Beziliri, Pawlusni tayini yoq, «Mana bizni yoqlaymen dep wede qilghini bilen yénimizgha kelmidi, belkim bizler (heqiqiy rosullar!)din qorqup ketkendul!» déyiship ketkenidi. Pawlus bu xette, emeliyette yéninglarga téxiche kelmiginimning sewebi, silerni ayap, men barghuche özüñglargha öz illetirlinglarni tüzetküdek waqit bérey dédim, deydu. Bu atalmish «rosullar»ning beziliri: «rosullarning jamaettin quwwetlinishige hoquqi bar» dep jamaetni qistap pul ündürmekte idi, shundaqla «Mana, Pawlus we Barnabas heqiqiy rosul emes, chünki ular undaq qilmidi!» dep biljirlimaqta idi. Yene beziliri hetta Pawlusni kishilarning közlirini boyap «Yérusalémdikiler üçün toplighan iane»ni özining qiliwalmaqchi boldi, dégenidi. Pawlus xetning birnechche yéride, bolupmu 10-12-bablarda bu sésiq sepestichiliklerni we bu saxta rosullarning maxtinishlirini pash qilidu. U hetta Korinttikilerge yat adem bolup qalghandek ulardin özini qobul qilishni ötüñidu (7:2-3). Emma shu gewdilikki, Pawlus bu ishlar toghruluq muhim tenbihi we eyibleshlirini xetning axirigha qalduridu; démek, u awwal Korintliqlarning burunqi xetlirige bolghan yaxshi inkasini toluq mueyyenleshtürgen we yadrem qolini ayimighanliqini teripligendin kéyin shu ishlar toghruluq tenbih béríp eyibleydu.

(4) Ular birinchi xétige hem «derd-elemlik» xétige qulaq sélip ishlarni qizghinliq bilen tüzütkenek bolghan bolsimu (7:11), Pawlusta ular kona adet-qilmishlirigha yénip kétermu deydigghan éghir teshwish bar idi (12:19-13:10). Uning barliq xetliride jékiligindek, u herbir pursettin paydilinip étiqadchilarni algha bésip pak-muqeddeslik hem muhebbetning her tereptiki kamalitige intilishke dewet qilidu. Derweqe, Muqeddes Rohta izchil öginishke we Xudani téximu chongqur tonushqa intilishning özi biz qazanghan rohiy heqiqetler we mewilerni qoldin bermeslikning birdinbir yolidin ibarettur.

Pawlusning ulargha yazghan birinchi xéti toghruluq sözlirimiz ikkinchi xétige oxshashla mas kélidu: —

«Pawlusning shunche köp mesililiri bolghan bundaq bir jamaetke xet yézishigha mejbur bolghanliqidin Xudagha minnetdar bolushimizgha toghra kélidu. Chünki uning bergen jawabliri bizning (meyli öz shexsiyitimizning bolsun, jahanda bolghan jamaetlarning bolsun) özimizning nurgun бүгүñki qiyinchiliqlirimiz we mesililirimizdin azad qilinish yolini tépishimizgha yétekligüchi bolidu».

«Korintliqlargha «2»»

Belkim oqurmenlarning éside barki, Tewrat dewride Ayup peyghember azab tartqan künlerde üç dostining uni sewebsiz, asassiz tenqid qilishliri Ayuptin özining Xuda bilen chongqur munasiwette baghlangan ich-baghridiki sirlarni ashkarilaydighan jawablarni chiqiridu. Shuninggha oxshash, Korinttiki jamaette Pawlusni wijdansiz, prinsipsiz tenqid qilghuchilar bolmighan bolsa, ushbu xet bolmaytti, shundaqla biz Xudaning insanning qelbide hasil qilalaydighan muhebbetning shunche chongqur yerliri we sirliridin xewersiz qalattuq. Emma bu ajayib xéti arqiliq Pawlusning qelbide ashkarilanghan, özide turghan muhebbetning bu sirlirini köreleydighan bolduq.

Yene shuni qaytilaymizki, xette «bablar» we «ayetler»ning bolushi, oqurmen ishengüchilerge qolayliq yaritish üçün köchürgüchiler teripidin qoshulghan bolup, esli xetning bir qismi emes idi. Pawlus oqurmenlerni bu xetni (bir pütün halda) biraqla oqusun dep yazghanidi.

«Qoshumche söz»imizde biz bezi qiyin ayetler we rosul köz aldimizgha keltürgen melum birnechche heqiqet üstide, shundaqla hazirqi zamanimizda bularni qandaq tetbiqlashqa bolidighanliqi üstide toxtilimiz.

Xet (chongqur muhebbet-qizghinliq bilen yézilghan bashqa köp xetlerde) retlik halda böleklerge bölünmigeckhe, mezmunlirini biz peqet texminiý halda töwendikidek ixchamliyalaymiz: —

Mezmun: —

1:1-11	Salam-dualar;
1:12-7-bab	Pawlus bilen Korinttiki jamaetning munasiwiti; Pawlusning ilgiriki xétining tesiri; «xush xewer»ning «Musagha chüshürülgen qanun»din her tereplimilik üstünlüki; «xush xewer»ning xizmetkarlirining xizmetni qandaq yürüzüshi kérekliki;
8-9--bablar	Yérusalémdiki namrat étiqadchilar üçün iane toplash;
10-bab—13:10	Saxta rosullar hem heqiqiy rosullar;
13:11-13	Axirqi tilekler

.....

Korintliqlarga «2»

Rosul Pawlus Korint sheherdiki jamaetke yazghan ikkinchi mektup

1¹ Xudaning iradisi bilan békitilgen, Mesih Eysaning rosuli menki Pawlus we qérindash bolghan Timotiydin Korint shehiride turuwatqan, Xudaning jamaitige we shuningdek pütkül Axaya ölkisidiki barliq muqeddes bendilerge salam! ² Atimiz Xuda hem Reb Eysa Mesihdin silerge méhir-shepket we xatirjemlik bolghay!

³ Rebbimiz Eysa Mesihning Atisi, rehimdilliqlarning igisi Ata, barliq righbet-tesellining Igisi bolghan Xudagha teshekkür-medhiye oqulghay! ⁴ Biz uchrighan herqandaq japa-musheqqette U bizge righbet-teselli bériwatidu, shuning bilen biz Xuda teripidin righbetlendürülen bolup U yetküzgen righbet-teselli bilen herqandaq bashqa japa-musheqqetke uchrighanlarga righbet-teselli béreleydighan bolduq. ⁵ Chünki, Mesihning azab-oqubetliri biz terepke éship tashqandek, Mesih arqiliq bolghan righbet-tesellimizmu éship tashidu. ⁶⁻⁷ Emma biz japa-musheqqette qalsaqmu bu silerning righbet-teselli we nijat tépishinglar üçün bolidu; bular silerning biz tartqan azab-oqubetlerge oxshash azab-oqubetlerge chidishinglar bilen silerdimu hasil qilinidu; biz righbet-teselli tapsaqmu u silerning righbet-teselliringlar we nijatinglar üçün bolidu; shunga bizning silerge baghligghan ümidimiz mustehkemdur; chünki siler azab-oqubetlerdin ortaq nésiwilik bolsanglar, oxshashla righbet-tesellidin ortaq nésiwilik bolisiler dep bilimiz. ⁸ Chünki, i qérindashlar, silerning Asiyada duch kelgen japa-musheqqettin xewersiz yürüshüglarni xalimaymiz; u waqitlarda biz chidighusiz éghir bésimgha duch kelduq, hetta hayatning özidin ümid üzgüdek bolghaniduq. ⁹ Emma özimizge emes, belki ölgenlerni tirildürgüchi Xudagha tayinishimiz üçün qelbimizde ölümge mehkum qilinghandek yürettuq. ¹⁰ U bizni bundaq dehshetlik bir ölümdin qutquzghan we hazir qutquzmaqta, we bizni yenila qutquzidu, dep uninggha ümid baghliuq; ¹¹ silermu buningda hem biz üçün dua-tilawetler bilen medet bériwatisiler; shundaq qilip talay ademlerning wasitisi arqiliq bizge körsitilgen iltipat tüpeylidin talay ademler Xudagha rehmetler éytidighan bolidu.

1:1 Fil. 1:1.

1:2 Rim. 1:7; 1Kor. 1:3; Ef. 1:2; 1Pét. 1:2.

1:3 Ef. 1:3; 1Pét. 1:3.

1:4 2Kor. 7:6.

1:5 «Mesihning azab-oqubetliri biz terepke éship tashqandek, Mesih arqiliq bolghan righbet-tesellimizmu éship tashidu» — «Mesihning azab-oqubetliri» bolsa belkim Pawlus we buraderlirining Mesihge baghlanghanliqi tüpeylidin uchrighan ziyankeshlikni körsitidu. Emma Pawlus bu ishlarni Xudadin kelgen, birxil imtiyaz we beriket süpitide qaraydu. «Filippiliqlargha» bolghan «qoshumche söz»imizde «Mesihning azablarigha bolghan sirdash-hemdemlik» toghruluq sözimiznimu köring.

1:5 Zeb. 34:19; 94:19.

1:6-7 «Emma biz japa-musheqqette qalsaqmu bu silerning righbet-teselli we nijat tépishinglar üçün bolidu; bular silerning biz tartqan azab-oqubetlerge oxshash azab-oqubetlerge chidishinglar bilen silerdimu hasil qilinidu» — rosul Pawlus herdaim özi tartqan azab-oqubetler bashqilarda teselli-righbet we nijat hasil qilidu, dep qaraydu. Shuning bilen u daim azab-oqubetlerni birxil bext we imtiyaz süpitide raziliq bilen qobul qilatti. «Filippiliqlargha» bolghan «qoshumche söz»imizde «Mesihning azablarigha bolghan sirdash-hemdemlik» toghruluq sözimiznimu köring. «biz righbet-teselli tapsaqmu u silerning righbet-teselliringlar we nijatinglar üçün bolidu» — mushu sözler bezi kona köchürmilerde tépilmaydu.

«shunga bizning silerge baghligghan ümidimiz mustehkemdur» — rosul, Korinttiki qérindashlirim azab-oqubetni körsila, belkim étiaqatdin tanidu, dégen ensireshtin xaliy boldum, démekchi.

1:6-7 2Kor. 4:17.

1:8 Ros. 19:23.

1:9 «Emma özimizge emes,...» — bashqa birxil terjimisi: «Derweqe, özimizge emes...».

1:9 Yer. 17:5, 7.

1:10 1Kor. 15:31.

1:11 Rim. 15:30; 2Kor. 4:15; Fil. 1:19.

«Korintliqlarga «2»»

Pawlusning ziyaretni keynige sürüşhi

¹² Chünki pexrimiz, yeni wijdanimizning guwahliqi shuki, Xudaning aldida sap niyetler we semimiylilik bilen (insaniy paraset bilen emes, belki Xudaning méhir-shepqiti bilen) biz bu dunyagha nisbeten we bolupmu silerge nisbeten özimizni tutuwalidighan bolduq. ¹³⁻¹⁴ Chünki silerge yazghinimiz oquyalaydighan we tonup yételeydighandin bashqa héch nerse emes; lékin men silerning bizni qismen tonup yetkinglar boyiche Reb Eysaning künide siler bizning pexrimiz bolidighininglardek bizlernimu silerning pexringlar bolidu dep bizni toluq tonup yétishlarni ümid qilimen. ¹⁵ Shuning bilen mushundaq ishenchte bolup men eslide ikkinchi qétim silerge méhir-shepqetni yetküzüshke awwal silerning qéshinglarga barmaqchidim;... ¹⁶ yeni, qéshinglardin Makédoniyege ötüp, andin Makédoniyedin yene qéshinglarga kélisni, shundaqla siler teripinglardin Yehudiye ölkisige uzitilishimni ümid qilghanidim. ¹⁷ Mende shundaq niyet bolghanda, men uni yéniklik bilen qarar qilghanmu? Men niyet qilghanda, mende «etlik» kishilerdikidek: birdem «berheq, berheq» we birdem «yaq, yaq» déyish barmu? ¹⁸ Emma Öz sözide turghinidek, bizning silerge éytqan sözimiz birdem «berheq» we birdem «yaq» bolmaydu; ¹⁹ Chünki biz (men we Silwanus we Timoti) ning aranglarda jakarlighinimiz — Xudaning Oghli, Eysa Mesih, birdem «berheq» we birdem «yaq» emestur; belki Uningda «berheq»la bardur. ²⁰ Chünki Xudaning qanchilik wediliri bolushidin qet'iynezer, ular Uningda «berheq»tur, we biz arqiliq Uningdimu Xudagha shan-sherep keltüridighan «Amin» bardur. ²¹ Emdi bizlerni siler bilen bille Mesihde ching turghuzghuchi bolghini hem bizni mesihligini bolsa Xudadur. ²² U yene üstimizge möhür bésip, qelbimizge Öz Rohini «kapalet» bolushqa ata qildi...

1:13-14 «Chünki silerge yazghinimiz oquyalaydighan we tonup yételeydighandin bashqa héch nerse emes; lékin men silerning bizni qismen tonup yetkinglar boyiche Reb Eysaning künide siler bizning pexrimiz bolidighininglardek bizlernimu silerning pexringlar bolidu dep bizni toluq tonup yétishlarni ümid qilimen» — Korintliqlarning köpinchisining Pawlus we Timotiyni chüshenmigen yerliri tola idi. Mushu yerde Pawlus özining «ulardin musteqil» tekebbur adem emeslikini ulargha körsitip righbetlendüridu. Pawlus özi ularning dua-tilawetlirige éhtiyajliq, deydu (12). Shunga («Reb Eysaning küni» (dunyagha qaytish küni)de ularning Pawlus hem Timotiya bolghan töhpi körlüdu (démeq, shu künide «bizlermu silerning pexringlar bolimiz»).

1:15 «awwal silerning qéshinglarga barmaqchidim» — «awwal» belkim «Makédoniyagha bérishtin awwal» dégen menide (16-ayet, «1Kor.» 16:5-6, «2Kor.» 2:12ni körüng).

1:15 1Kor. 16:5.

1:17 «Mende shundaq niyet bolghanda, men uni yéniklik bilen qarar qilghanmu?» — Pawlusning bu oy-niyeti emelge ashurulmighanidi. Shunga Korintliqlarning beziliri uni «tutami yoq adem» dep eybleytti. «men niyet qilghanda,

mende «etlik» kishilerdikidek: birdem «berheq, berheq» we birdem «yaq, yaq» déyish barmu?» — ««etlik» kishilerdikidek» dégen néme menisi? «Etlik» bolsa insanlarning adette ishenchlik emeslikini, ulargha tayanmasliq kéréklikini, ularning qarqhularche ish qilidighanliqini körsitidu. «Rimliqlargha»diki «et» toghruluq «kirish söz»imizni körüng.

1:18 Mat. 5:37; Yaq. 5:12.

1:19 «Silwanus» — shühbisizki, Injildiki bashqa yerlerde «Silas» sheklide uchraydu (mesilen, «Ros.» 18:5).

1:20 «Chünki Xudaning qanchilik wediliri bolushidin qet'iynezer, ular Uningda «berheq»tur, we biz arqiliq Uningdimu Xudagha shan-sherep keltüridighan «Amin» bardur» — «Amin» dégen söz duagha, melum arzu-tillekke yaki melum wezelimege «Shundaq bolghay, Xudayim!», «Qoshuldu!» dégen menini bildüridu.

1:21 «bizlerni siler bille Mesihde ching turghuzghuchi bolghini hem bizni mesihligini bolsa Xudadur» — «mesihlinish» yaki «mesih qilinish»ning umumiy menisini chüshinish üçün Tewrat «Yesh.» 61:1diki izahatni we «Tebirler»nimu körüng. Reb Eysa Mesih xizmitini ada qilish üçün Muqeddes Roh bilen «mesih qilinip» kücheytilgendek, herbir étiqadchi oxshashla Muqeddes Rohni qobul qilghinida, Xuda bizge tapshurghan xizmetni ada qilish üçün Uning Rohi (Muqeddes Roh) bilenmu «mesih qilinidu», shundaqla Rohta kücheytilgen bolidu.

1:22 «U yene üstimizge möhür bésip...» — (Muqeddes Roh bilen) «möhür bésish» toghruluq «Efesusluqlargha»diki «qoshumche söz»imizni körüng. Muqeddes Rohning Öz Xudaning Özige tewe bolghan ademilirining üstige: «Méningkidur» dep basqan igidarchiliq möhüridir. «qelbimizge Öz Rohini «kapalet» bolushqa ata qildi» — «Öz Rohi» grék tilida peqet «Roh» hem ipadiliniidu. «Kapalet» toghruluq: — bu ayet töwendiki heqiqetlerni körsitidu: —

—(1) ishengüchilerning «toluq miras»ni igiliwalghuche, Muqeddes Roh herbir ishengén ademning qelbide turup uninggha bu mirasini tétitip, wujudida mirasning heqiqet ikenlikini ispatlap béridu.

—(2) yene kélip, Muqeddes Rohning ishengüchining qelbide turghanliqining özi uning kelgüsida bu mirasqa choqum érishidighanliqgha Xudaning Öz kapalitidur.

1:22 Rim. 8:16; 2Kor. 5:5; Ef. 1:13; 4:30.

«Korintliqlarga «2» »

Rosul Pawlusning ularni yoqlap bérishini kéchiktürgenlikining sewebi

²³ Emma Xudani öz jénimgha guwahchi bolushqa chaqirimenki, Korintqa téxi barmighanliqimning sewebi könglunglarni ayash üçün idi. ²⁴ Hergiz özimizni iman-étiqadinglar üstige höküm sürgüchilerimiz, démek, belki silerning shad-xuramliqlarini ashurushqa silerge hemkarlashquchilarmiz; chünki siler étiaq arqiliqla mezmüt turisiler.

2¹ Lékin men ichimde, qéshinglarga barsam yene azar élip barmaymen dégen qarargha keldim. ² Chünki eger men silerge azar bersem, méning tüpeylimdin azar yégenlerdin bashqa qaysibiri méni shadlanduralisun? Men esli méni shadlandurushi tégishlik bolghanlardin eksiche azar yep qalmay dégen meqsette shu xetni yazdim; chünki méning shadliqim siler hemminglarningmu shadliqidur dep siler hemminglarga ishench baghlidim. ⁴ Chünki eslide özüm éghir azab ichide qelbimdiki derd-elemdin köp köz yashirimni tökküzüp turup silerge shu xetni yazghanidim; meqsitim silerge azar bérish emes, belki silerge chongqur baghlangan, éship tashqan muhebbitimni bilishinglar üçün idi.

Gunahkarni qaytidin qobul qilish

⁵ Emma birersi azar yetküzgen bolsa, uning azar yetküzgini men emes deymen, u belki melum derijide (bu ishni ziyade éghir qilghum yoq) hemminglarga azar yetküzdü. ⁶ Bundaq ademning köpinchinglar teripidin tenbihlengini yéterliktur. ⁷ Shunga hazir eksiche, siler uninggha méhir-shepquet körsitip righbet-teselli bérishinglarga toghra kélidu; bolmisa bundaq bir kishi belkim ghayet zor derd-elemdin özini yoqitishimu mumkin. ⁸ Shunga men silerge uninggha muhebbitlinglarni ispatlishinglarni jékileymen. ⁹ Shu xétimni yene bir meqsette, yeni silerning hemme ishlarda itaetmen yaki itaetmen emeslikinglarni sinap bilishim üçün yazdim. ¹⁰ Lékin siler qaysibirini melum ish üçün kechürüm qilghan bolsanglar, menmu hem uni shundaq qilghan bolimen; menmu melum bir ishni kechürüm qilghinimda (birer ishni kechürüm qilghan bolsam), men silerni dep Mesihning huzurida shundaq qildim. ¹¹ Shuning bilen Sheytan bizdin héch üstünlükke érishelmeydu; chünki biz uning hiyle-mikirliridin bixewer emesmiz.

¹² Emdi Mesihning xush xewirini jakarlashqa Troas shehirige kelginimde we shundaqla Reb

1:23 Rim. 1:9; 9:1; 2Kor. 11:31; Gal. 1:20; Fil. 1:8; 1Tés. 2:5; 1Tim. 5:21; 2Tim. 4:1.

1:24 1Pét. 5:3.

2:1 «lékin men ichimde, qéshinglarga barsam yene azar élip barmaymen dégen qarargha keldim» — bu jümlidin körimizki, Pawlusning ikkinchi qétim ularning yénigha bérishi ikkila terepke éghir, azarliq ish idi. «Ichimde ... qarargha keldim» dégen söz belkim peqet ularni dep emes, belkim «özümghu azabliq bolmisun» dep shundaq qarar qildim, dep puritidu.

2:3 «Men esli méni shadlandurushi tégishlik bolghanlardin eksiche azar yep qalmay dégen meqsette ushbu xetni yazdim» — «shu xet» bolsa «kirish söz»imizde éytqinimizdek, «Korintliqlarga (1)» emes, belki uningdin kéyinki yene bir xetni körsitidu.

2:3 2Kor. 8:22; Gal. 5:10.

2:6 «Bundaq ademning köpinchinglar teripidin tenbihlengini yéterliktur» — bezi alimlar «bundaq adem»ni Pawlus birinchi xétide alahide eyibligen kishi («1Kor.» 5-bab) dep qaraydu. Bizningche bolsa u kéyinki, köp ademlerge «azar bergen», «ziyan-zexmet qilghuchi» yene bir kishi idi (7:12 we «kirish söz»imiznimu körüng).

2:6 1Kor. 5:3.

2:9 «Shu xétimni yene bir meqsette, yeni silerning hemme ishlarda itaetmen yaki itaetmen emeslikinglarni sinap bilishim üçün yazdim» — «hemme ishlarda itaetmen yaki itaetmen emeslikinglar»: Pawlus ularning öziye itaetmen bolushi emes, belki Xudaning uning arqiliq kelgen söziye itaetmen bolushini xalaytti, elwette.

2:10 «menmu melum bir ishni kechürüm qilghinimda ... men silerni dep Mesihning huzurida shundaq qildim» — «Mesihning huzurida»: bashqa birxil terjimisi «Mesihning wujudida» yaki «Mesihning shexsiyitide» (démek, Mesihning ornida yaki Mesihning namida). Buning we terjimizimizning menisi arisida chong perq yoq.

2:11 «Shuning bilen Sheytan bizdin héch üstünlükke érishelmeydu; chünki biz uning hiyle-mikirliridin bixewer emesmiz» — bu ayet toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

«Korintliqlarga «2»»

teripidin purset ishiki manga échilghini bilen..¹³ qérindishim Titusni tapalmighinim tüpeylidin rohim aram tapmidi; shuning bilen men shu yerdikiler bilen xoshliship, Makédoniyege seper aldim..¹⁴ Emma bizni Mesihde hemishe tentene bilen ghalibane bashlaydighan, biz arqiliq her yerde Özige dost tartquchi xushpuraqni chachquchi Xudagha teshekkür!..¹⁵ Chünki biz Xudagha yetküzülüwatqan Mesihning xushpuriqidurmiz, hem qutquzuluwatqanlar arisida hem halaketke kétiwatqanlar arisida shundaqmiz;¹⁶ kéyinkilerge ölümge bolghan ölümning puriqi, aldinqilargha hayatliqqa bolghan hayatliqning puriqidurmiz; emdi mushundaq ishlarning höddisidin kim chiqalaydu?..¹⁷ Chünki biz köp kishilarning qilghinidek Xudaning kalam-sözini soda-sétiq ishi qilmaymiz; eksiche biz semimiylik bilen Xuda aldida Xudadin ewetilgenler süp-itide Mesihde sözleymiz.

Yéngi ehding xizmetkarliri

3¹ Biz yene özimizni tewsiye qilghili turuwatamduq? Yaki bashqa bezilerge kérek bolghandek, silerge yézilghan yaki siler yazghan tewsiyinaimler bizge kérekmu?..² Siler özünglar bizning tewsiyinaimizdursiler, qelbimizde pütülgen, her insangha tonush bolghan we oqulidighan..³ Silerning biz teripimizdin perwish qilinghan, Mesihning mektupi ikenliklinglar ayan boldi (bu mektup siyah bilen emes, belki tirik Xudaning Rohi bilen yézilghan; tash taxtaylarga emes, belki qelbning etlik taxtaylirigha pütüklüktur)..⁴ Emdi bizning Mesih arqiliq Xudagha qaraydighan shunche zor ishenchimiz bar;⁵ özimizni birernersini qilghudek iqtidarimiz bar dep chaghlighinimiz yoqtur; iqtidarliqimiz bolsa belki Xudadindur.⁶ U bizni yéngi ehding xizmetkarliri bolushqa iqtidarliq qildi; bu ehde pütüklük söz-jümlilerge emes, belki Rohqa asaslanghan. Chünki pütüklük söz-jümliler ademni öltüridu; lékin Roh

2:12 «shundaqla Reb teripidin purset ishiki manga échilghini bilen...» — grék tilida «shundaqla Rebde purset ishiki manga échilghini bilen...».

2:12 Ros. 16:8.

2:13 «qérindishim Titusni tapalmighinim tüpeylidin rohim aram tapmidi; shuning bilen men shu yerdikiler bilen xoshliship, Makédoniyege seper aldim» — zor mumkinchilik barki, Titus Korinttiki qérindashlarning xewirini élip kelmekchi bolghan, lékin téxi Troasqa kelmigenlikli üçün, Korintliqlarning ghémini yewatqan Pawlus Troasta turghinida köngli aram tapmidi. Gerche xush xewerni jakarlashqa «purset ishiki échilghan» bolsimu, u uningdin (waqtinche) paydilanmay Korintliqlarning xewirini biliwélishe üçün Titusni izdep u yerdin ketti. Bir yildin kéyinmu Troastiki bu «purset ishiki» téxi ochuq turghan bolsa kérek («Ros.» 20:6).

2:14 «Emma bizni Mesihde hemishe tentene bilen ghalibane bashlaydighan... Xudagha teshekkür!» — «ghalibane bashlaydighan» grék tilidiki bu söz adette sardar yaki padishah zeper quchqan qoshunini shereplik, tentenilik yürüshte öz yurtigha bashlaydighanliqini ipadileydu.

2:14 Kol. 1:27.

2:16 «kéyinkilerge ölümge bolghan ölümning puriqi, aldinqilargha hayatliqqa bolghan hayatliqning puriqidurmiz» — buning menisi belkim shundaqki: — «halaketke kétiwatqanlar» bolsa, «rohiy ölüm»de turidu; ularning shu xeterlik ehwalini Xudaning ademliri ulargha puritidu; menggülik hayatliqni tépiwatqanlarga bolsa, Xudaning ademliri ulargha menggülik hayatning xushbuyini, heqiqet ikenlikini özining hayat-turmushi arqiliq puritip bildüridu.

2:16 Luqa 2:34.

3:1 2Kor. 5:12; 10:8.

3:2 «Siler özünglar bizning tewsiyinaimizdursiler, qelbimizde pütülgen, her insangha tonush bolghan we oqulidighan» — demek, Korinttiki étiqadchilarning nijatni yéngi qobul qilghan waqtida mutleq özgertilgen yéngi yürüş-turushliri Pawlusning ejrining her ademge körünerlik bolghan méwisi, uning heqiqiy rusul ikenlikige ispat idi.

3:3 «Silerning biz teripimizdin perwish qilinghan, Mesihning mektupi ikenliklinglar» — «perwish qilinghan» yaki «yetsküzüldighan, yollanghan». grék tilida «köyünüp béqilghan» yaki «xizmiti qilinghan». «bu mektup siyah bilen emes, belki tirik Xudaning Rohi bilen yézilghan; tash taxtaylarga emes, belki qelbning etlik taxtaylirigha pütüklüktur» — oqurmenlarning éside barki, Musa peyghemberge chüshürülgen qanun «tash taxtalar»gha pütüklük idi. Mushu yerdiki «etlik» selbiy menide emes, belkim «yumshaq, qattiq bolmighan», «tash»ning eksini bildüridu.

3:3 Mis. 24:12; 34:1; Yer. 31:33; Ez. 11:19; 36:26; Ibr. 8:10.

«Korintliqlarğa «2»»

bolsa ademge hayat keltüridu..⁷ Emma söz-jümliler bilen tashlarga oyulghan, ölüm keltürighan xizmet shan-sherep bilen bolghan we shundaqla Israillar Musaning yüzide julalangan shan-shereptin yüzige közlirini tikip qariyalmighan yerde (gerche shu shan-sherep hazir emeldin qaldurulghan bolsimu),..⁸ Roh bilen yürgüzüldighan xizmet téximu shan-shereplik bolmamdu?⁹ Chünki ademning gunahini békitidighan xizmet shereplik bolghan yerde, insanni heqqaniy qilidighan xizmetning sheripi téximu éship tashmamdu!¹⁰ Chünki eslide shan-shereplik bolghan ishning hazirqi ghayet zor shan-shereplik ishning aldida héchqandaq shan-shereplikliki yoqtur;¹¹ chünki emeldin qaldurulghan ish eslide shan-sherep bilen keltürülgen yerde, hazir ornini basqan ish téximu shan-shereplik bolidu..¹² Bizde shunche zor shundaq bir ümid bolghaniken, biz tolimu yürekli bolimiz..¹³ Biz Israillarni emeldin qaldurulidighan ehdingen parlaq nurigha közini tikip qarashning aqiwitige uchrup ketmisun dep yüzige chümperde tartiwalghan Musagha oxshimaymiz..¹⁴ Emma ularning oy-köngülliri qadaqlashqanidi; chünki бүгүнге qeder kona ehдини oqughinida mushu chümperde éliwétilmey keldi; chünki peqet Mesihde bolghandila u élip tashliwétilidu..¹⁵ Emma бүгүнге qeder, Musaning yazmiliri oqughinida shu chümperde yenila qelbini yépiwalmaqta..¹⁶ Emma herkim Rebge qarap burulsa, chümperde élip tashlinidu..¹⁷ Emma Reb shu Rohtur; we Rebning Rohi qeyerde bolsa, shu yerde hörlük bolidu..¹⁸ We biz hemmimizning yüzimiz chümperdisiz halda Rebning shan-sheripige qarighinida, Uning oxshash süritide bolushqa Roh bolghan Reb teripidin shan-sherep üstige shan-sherep qoshulup özgertilmektimiz..

3:6 «U bizni yéngi ehdingen xizmetkarliri bolushqa iqtidarliq qildi; bu ehde pütüklük söz-jümlilerge emes, belki Rohqa asaslanghan» — mushu ayettiki «pütüklük söz-jümliler» Musagha chüshürülgen qanunni, yeni «kona ehde»ni körsitidu; «Roh» bolsa Xudaning Muqeddes Rohini körsitidu, elwette. «Yéngi ehde» toghruluq «Yer.» 31:31-34 we «Yeremiya»diki «qoshumche söz»ni körüng. «Chünki pütüklük söz-jümliler ademni öltüridu; lékin Roh bolsa ademge hayat keltüridu» — bu sözlerning toluq menisini chüshinish üçün «Rim.» 3:19-23, 7-bab we 8:1-16ni körüng. «Roh» Xudaning Rohi, elwette.

3:6 2Kor. 5:18; Ibr. 8:6, 8.

3:7 «Israillar Musaning yüzide julalangan shan-shereptin yüzige közlirini tikip qariyalmighan yerde» — bu weqe «Mis.» 34:29-35de xatirlengen.

«Gerche shu shan-sherep hazir emeldin qaldurulghan bolsimu» — bashqa birxil terjimisi «gerche shu nur asta-asta yoqiliwatqan bolsimu». Pawlus bu ikki bisliq sözlerni belkim etey ishletken, shunga ikkila terjimisi belkim toghridur.

3:7 Mis. 24:12; 34:1,30; Qan. 10:1.

3:11 «chünki emeldin qaldurulghan ish eslide shan-sherep bilen keltürülgen yerde,...» — «emeldin qaldurulghan ish» yaki «ajizlap yoqiliwatqan ish».

3:12 «biz tolimu yürekli bolimiz» — yaki «biz jasaretlik sözleyemiz».

3:13 «emeldin qaldurulidighan ehde» — «kona ehde»ning «emeldin qaldurulghanliqi»ni toluqraq chüshinish üçün «Rim.» 3:19-4:25, 7:7-8:4, «Gal.» 1:2-4:7ni oquung).

—Bashqa birxil terjimisi «öchüp kétiwatqan ehde...».

«emeldin qaldurulidighan ehdingen parlaq nurigha közini tikip qarashning aqiwitige uchrup ketmisun dep...» — «qarashning aqiwiti» — biz bu sözni shu menide chüshinimizki, kona ehde (Musa peyghemberge chüshürülgen qanun) astida, insanning gunahqa patqan haliti pash qilinghachqa, Xudaning shan-sheripige biwasite qarashning aqiwiti ölüm bolatti. «Mis.» 34:34ni körüng.

3:13 Mis. 34:35; Rim. 10:4.

3:14 «chünki бүгүнге qeder kona ehдини oqughinida mushu chümperde éliwétilmey keldi...» — «kona ehde» mushu yerde, bolupmu Musa peyghemberge chüshürülgen qanunni, yeni Tewratning «Yaritilish»tin «Qanun sherhi»giche bolghan besh qismini körsitidu.

3:14 Yesh. 6:10; Ez. 12:2; Mat. 13:11; Ros. 28:26; Rim. 11:8.

3:16 Mat. 13:11; Rim. 11:23; 1Kor. 2:10.

3:17 «Emma Reb shu rohtur» — «Roh» bolsa Xudaning Muqeddes Rohi, yeni «yéngi ehde» arqiliq menggülik hayatni élip kélidighan Rohni körsitidu.

3:17 Yuh. 4:24.

3:18 «Biz hemmimizning yüzimiz chümperdisiz halda Rebning shan-sheripige qarighinida, Uning oxshash süritide bolushqa Roh bolghan Reb teripidin shan-sherep üstige shan-sherep qoshulup özgertilmektimiz» — «oxshash süriti» (yaki «oxshash süret-obrazi») — Reb Eysanning Özining süriti.

3:18 1Kor. 13:12; 2Kor. 5:7.

«Korintliqlarga «2»»

Pawlusning jamaetlarning xizmitide bolghan chidamliq, sewr-taqetliki — Xizmette chidamliq

4¹ Shunga Xuda bizge rehim-shepset körsetkendek, bu xizmet bizge amanet qilinghaniken, biz bel qoywetmeymiz;² emdilikte shermendilikke ait yoshurun ishlarni tashlap, ne aldanchiliqta mangmay, ne Xudaning sözini burmilimay, belki heqiqetni eynen ayan qilish bilen Xuda aldida durusluqimizni her ademning wijdanigha körsitimiz..³ Emma xush xewirimiz chümkelgen bolsimu, u halak boluwatqanlarga nisbeten chümkelidi;⁴ Chünki Xudaning süret-obrazi bolghan Mesihning shan-sheripi toghrisidiki xush xewerning nuri ularning üstide yorusun dep, bu zamanning ilahi étiqadsizlarning oy-zéhinlirini kor qildi..⁵ Chünki biz özimizni emes, belki Mesih Eysani Reb, shuningdek özimizni Eysa üçün silerning xizmetkaringlar dep élan qilimiz..⁶ Chünki «qaranghuluqtni nur yorusun» dep buyrughan Xuda, Mesihning didaridin Özining shan-sheripini tonutushqa bolghan yoruqluqning biz arqiliq chéchilishi üçün, bizning qelbimizni yorutqandur..

Menggülük shan-sherepning zor wezni

⁷ Emma qudretning ghayet zorluqi bizdin emes, belki Xudadin bolghanliqi körünsun dep bu göherge sapal idishlarda qachilaqliq halda igidarliq qilimiz..⁸ Mana biz herterepte qistilip qalduq, emma yenjilmiduq; temtirep qalduq, emma ümidsizlenmiduq;⁹ ziyankeshlikke uchrawatimiz, emma hemdemsiz qalmiduq; yiqitilduq, emma halak bolmiduq;¹⁰ Eysaning hayati ténimizde ayan qilinsun dep, herdaim ténimizde Eysaning ölümünü kötürüp yürümisiz..¹¹ Chünki Eysaning hayati ölidighan etlirimizde ayan qilinsun üçün, tirik qalghan bizler herdaim ölümge tapshurulmaqtimiz..¹² Shuning bilen bizde ölüm ishlewatidu, emma hayat silerde ishlewatidu..¹³ We «Men ishendim, shunga söz qildim» dep yézilghandikidek iman-ishenchitiki rohqa ige bolup, bizmu ishenduq we shuning bilen söz qilimiz;¹⁴ chünki Reb Eysani tirildürgen Xuda bizni Eysa bilen birge tirildüridu, shundaqla bizni siler bilen birge Öz aldigha hazir qilidu, dep bilimiz..¹⁵ Chünki bu hemme ishlar siler üçündürki, téximu köp kishilarning wujudida éship tashquche béghishlanghan méhir-shepset sewebidin köp kishilarningmu Xudani ulughlap éy-

4:2 2Kor. 2:17; 2Kor. 6:4

4:3 2Kor. 2:15; 2Tés. 2:10.

4:4 «bu zamanning ilahi étiqadsizlarning oy-zéhinlirini kor qildi» — «bu zamanning ilahi» Sheytan, Iblis.

4:4 Yesh. 6:10; Yuh. 12:40; 14:9. Fil. 2:6. Kol. 1:15. Ibr. 1:3.

4:5 «biz özimizni emes, belki Mesih Eysani Reb, shuningdek özimizni Eysa üçün silerning xizmetkaringlar dep élan qilimiz» — «xizmetkarlar» mushu yerde grék tilida «qullar» déyilidu. Démek, özini (herxil sewebler bilen) bashqa birsining xizmitide bolushqa satqan kishiler.

4:6 Yar. 1:3; 2Pét. 1:19.

4:7 «...bu göherge sapal idishlarda qachilaqliq halda igidarliq qilimiz» — «sapal idishlar» bolsa étiqadchilarning öz ajiz wujud-tenliri, elwette.

4:7 1Kor. 2:5; 2Kor. 5:1.

4:10 «Eysaning hayati ténimizde ayan qilinsun dep, herdaim ténimizde Eysaning ölümünü kötürüp yürümisiz» — «Eysaning ölümünü kötürüsh» dégenlik belkim rosullar daim azap-oqubetni tartqanliqi, daim öltürülüşning xewpide turuwatqanliqini körsitidu. Emma bu bayanni yene hemme étiqadchi üçün muhim rohiy prinsip dégili bolidu. 11-ayetni körüng.

4:10 Rim. 8:17; Gal. 6:17; Fil. 3:10; 2Tim. 2:11,12; 1Pét. 4:13.

4:11 «chünki Eysaning hayati ölidighan etlirimizde ayan qilinsun üçün, tirik qalghan bizler herdaim ölümge tapshurulmaqtimiz» — «ölümge tapshurulmaqtimiz» — Xuda teripidin, elwette.

4:11 Zeb. 44:22; Mat. 5:11; Rim. 8:36; 1Kor. 4:9; 15:49; Kol. 3:4.

4:12 «Shuning bilen bizde ölüm ishlewatidu, emma hayat silerde ishlewatidu» — mushu muhim prinsip toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

4:13 «Men ishendim, shunga söz qildim» — «Zeb.» 116:10. «iman-ishenchitiki rohqa ige bolup, bizmu ishenduq we shuning bilen söz qilimiz» — «söz qilimiz» — démek, xush xewerni jakarlaymiz.

4:13 Zeb. 116:10

4:14 Rim. 8:11; 1Kor. 6:14.

«Korintliqlarga «2» »

tqan teshekkürliri éship tashidu.¹⁶ Shunga biz bel qoyuwetmeymiz; gerche tashqi insanliqimiz solashsimu, derheqiqet ichki insanliqimiz künden-künge yéngilanmaqta.¹⁷ Chünki bizning bir deqiqilik we yénik japa-musheqqetlirimiz biz üçhün éship tashqan, menggülük, zor wezinlik shan-sherepni hasil qilidu.¹⁸ Shunga biz körüngen ishlargha emes, belki körünmes ishlargha köz tikimiz; chünki körüngen ishlar waqitliq, emma körünmes ishlar menggülüktur.

Körüş sézimi bilen emes, belki iman-ishench bilen yashash

5¹ Chünki bu zémingha tewe öyimiz, yeni bu chédirimiz yoqitilsimu, Xuda teripidin bolghan, insan qoli bilen yasalmighan bir öy, yeni asmanlarda ebediy bir makanimiz bardur dep bilimiz.² Emdi bu kona öyimizde turghinimizda asmandiki öyimizni kiyiwélissha zor intizar bilen ah urmaqtimiz.³ (berheq, asmandiki öyimizni kiyiwalsaq yalingach qalmaymiz).⁴ Chünki mushu chédirda turghinimizda, éghirchiliqta ah urmaqtimiz; bu bizning yalingachlinishni xalighinimiz emes, belki kiyindürülüşni, yeni bizde ölidighan néme bolsa, uning hayat teripidin yutulushini xalaymiz.⁵ Emdi bizni del mushu ishqa teyyarlighuchi bolsa Xudadur; U bizge «kapalet» bolghan Öz Rohinimu ata qildi.⁶ Shuning bilen biz hemishe yureklik bolimiz; hemde ténimizde makan tutqinimizda Rebdin néri bolghan musapir bolimiz dep bilimiz⁷ (chünki biz körüş sézimi bilen emes, étiqad bilen mangimiz);⁸ biz yureklik bolup, shuningdek tendin néri bolup Reb bilen bille bir makanda bolushqa téximu xursenmiz.⁹ Shuning bilen, meyli tende bolayli, tendin néri bolayli, uni xursen qilishni istek-nishan qilip intilimiz.¹⁰ Chünki tende qilghan emellirimizni, yaxshiliq bolsun, yamanliq bolsun, herbirimizge qayturulushi üçhün Mesihning soraq texti aldida hazir bolushimiz lazim bolidu.¹¹ Shuning bilen Rebning dehshitini bilgenlikimiz üçhün, insanlarni ishendürüşke tirishimiz; lékin biz Xudagha ochuq-ashkarimiz, shuningdek silerning wijdaniglardimu ashkare tonulsaq dep ümid qilimen.

Inaqliqqa keltürüş xizmiti

¹² Biz hazir öyimizni qaytidin silerge tewsiye qilghinimiz yoq, belki peqet silerde qelbdiki ishlardin emes, tashqi qiyapettin pexirlinidighanlarga bergüdek jawab bolsun dep, silerge bizlerdin pexirlinish imkaniyatini yaritip bériwatimiz.¹³ Chünki ich-ichimizge sighmay qal-

4:15 2Kor. 1:11.

4:16 «gerche tashqi insanliqimiz solashsimu, derheqiqet ichki insanliqimiz künden-künge yéngilanmaqta» — «tashqi insanliqimiz» ademning jan-ténini, «ichki insanliqimiz» ademning qelb-rohini, ichki dunyasini körsitidu. Grék tilida «tashqi insanimiz» we «ichki insanimiz» déyilidu.

4:17 Zeb. 30:5; Mat. 5:12; Rim. 8:18; 1Yuha. 3:2.

5:1 2Kor. 4:7.

5:2 Rim. 8:23.

5:3 Weh. 3:18; 16:15.

5:4 Rim. 8:11; 1Kor. 15:53.

5:5 «U bizge «kapalet» bolghan Öz Rohinimu ata qildi» — «Öz Rohi» grék tilida peqet «Roh» bilen ipadilini. «Kapalet» toghruluq 1:22diki izahatni köring.

5:5 Rim. 8:16; 2Kor. 1:22; Ef. 1:13; 4:30.

5:7 1Kor. 13:12; 2Kor. 3:18.

5:10 Zeb. 62:12; Yer. 17:10; 32:19; Mat. 16:27; 25:32; Rim. 2:6; 14:10,12; 1Kor. 3:8; Gal. 6:5; Weh. 2:23; 22:12.

5:11 «biz Xudagha ochuq-ashkarimiz, shuningdek silerning wijdaniglardimu ashkare tonulsaq dep ümid qilimen» — «Xudagha ochuq-ashkarimiz, shuningdek silerning wijdaniglardimu ashkare tonulsaq». Démek, Paulus we bashqa rosullar dunyadikilerga anche tonush emes, ularning heqiqiy salahiyiti, ularda bolghan Mesihning Muqeddes Rohimu dunyadikilerga anche tonush emes, shunga ulargha Mesihning her ademni soraqqa tartidighanliq toghruluq ishendürüşning zörüriyeti bar. Lékin Xuda bizni obdan bilidu we (siler Xudaning ademliri bolghandin kéyin) silermu bizni obdan chüshensenglar kérek, deydu.

5:12 «...tashqi qiyapettin pexirlinidighanlarga bergüdek jawab bolsun dep, silerge bizlerdin pexirlinish imkaniyatini yaritip bériwatimiz» — «tashqi qiyapettin pexirlinidighanlar bergüdek jawab bolsun dep...» — Paulus hazir Korinttiki jamaette körüngen «saxta rosullar»ni tilgha élip, özi üstidin erz qilghan bu kishilerga jawab bérish üçhün Korinttiki qérindashlarga özining we hemkarlirining xizmetlirining rohiy mahiyitini azraq ashkarilap körsetmekchi.

5:12 2Kor. 3:1; 10:8.

«Korintliqlarga «2»»

ghan bolsaqmu Xuda aldida shundaq bolduq, salmaq bolsaqmu siler üçhün shundaq bolimiz..¹⁴ Chünki Mesihning muhebbiti bizni shundaq qilishqa ündeydu; chünki biz birsi hemmeylen üçhün öldi, shunga hemmeylennimu öldi, dep hésablaymiz..¹⁵ We U hemmeylenni dep öldi, buningdin meqset, hayat bolghanlar özliri üçhün emes, belki ularni dep ölüp tirilgüchi üçhün yashishi üçhündür..

¹⁶ Shuning bilen biz buningdin kéyin héchkimni insanlarche tonumaymiz; hetta biz Mesihni insanlarche tonughan bolsaq, buningdin kéyin uni yene shundaq tonumaymiz..¹⁷ Shunga emdi birsi Mesihde bolsa, u yengi bir yaratilghuchidur! Kona ishlar ötüp, mana, hemme ish yengi boldi!..¹⁸ We barliq ishlar Xudadindur; U bizni Mesih arqiliq Özige inaqlashturdi, shundaqla bizge inaqlashturush xizmitini tapshurdi: —..¹⁹ démek, Xuda Mesihde ademlerning itaetsizliklerini ularning eyibi bilen hésablashmay, alemni Özige inaqlashturdi; shuningdek bizge inaqlashturush xewirini amanet qilip tapshurdi..²⁰ Shunga xuddi Xuda biz arqiliq ademlerdin inaqliqqa kélislni ötünginidek, biz Mesihke wakaliten elchilerdurmiz; Mesihning ornida «Xudagha inaqlashturulghaysiler!» dep ötünimiz..²¹ Gunahqa héch tonush bolmighan kishini Xuda bizni dep gunahning özi qildi; meqsiti shuki, bizning Uningda Xudaning heqqaniyliqi bolushimiz üçhündür..

Xudaning japa-musheqqet tartquchi elchiliri bolush

6¹ Emdi Xudaning hemkarliri süpitide silerdin Uning méhir-shepqtini qobul qilip turup uni bikargha ketküzmenglar dep ötünimiz..² (chünki u: «Shapaet körsitilidighan bir peytte duayingni ijabet qilishni békitkenmen, nijat-qutulush yetküzüldighan bir künide Men sanga yardemde bolushumni békitkenmen» — dédi. Mana, hazir bolsa «shapaet körsitilidighan yaxshi peyt»; mana, hazir «nijat-qutulush küni»dur!..)..³ Rebning xizmitige dagh keltürülmisun dep héchqandaq ishta héchkimning imanigha tosalghuluq qilmaymiz; ⁴ belki herbir ishta özimizni Xudaning xizmetkarliri süpitide nemune qilip yürüimiz; zor chidamliq bilen, jebir-zulumlarda, japa-musheqqetlerde, bésim-qistaqlarda,..⁵ kamcha yarilirida,

5:13 «Chünki ich-ichimizge sighmay qalghan bolsaqmu Xuda aldida shundaq bolduq, salmaq bolsaqmu siler üçhün shundaq bolimiz» — munu ayette Pawlus, shühbisizki, (yuqirida éytilghandek) awwal özining we qérindashlarning «qelbdiki ishlar», yeni eng ehmiyetlik ishlar toghruluq sözleydu. U kéyinrek «körünüsh»tiki ishlar, yeni «tashqi qiyapet»ning ishlirigha ötidu. Emeliyette «ich-ichimizge sighmay qalghan bolush» Xudaning zor ulughluqi, éship tashqan shapaitle qarap insanning xushalliqdin bolghan normal inkasi bolush kérekghu, deymiz. Emma bashqa kishiler beribir xush xewerni anglishi kérek, shuningdek öz xushalliqimizgha hay béríp, ular üçhün «salmaq» bolushimizmu kérek.

5:14 «birsi hemmeylen üçhün öldi» — Mesihni körsitidu. «chünki bu birsi hemmeylen üçhün öldi, shunga hemmeylennimu öldi, dep hésablaymiz» — bu ajayib ayet toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

5:15 Rim. 14:7; Gal. 2:20; 1Tés. 5:10; 1Pét. 4:2.

5:16 «hetta biz Mesihni insanlarche tonughan bolsaqmu...» — «insanlarche» grék tilida «etler boyiche». «shuning bilen biz buningdin kéyin héchkimni insanlarche tonumaymiz; hetta biz Mesihni insanlarche tonughan bolsaq, buningdin kéyin uni yene shundaq tonumaymiz» — bu ajayib ayet toghruluqmu «qoshumche söz»imizni körüng.

5:16 Mat. 12:50; Yuh. 15:14; Gal. 5:6; 6:15; Kol. 3:11.

5:17 Yesh. 43:18; Weh. 21:5.

5:18 «we barliq ishlar Xudadindur» — yaki «we bu barliq ishlar Xudadindur».

5:18 Kol. 1:20; 1Yuha. 2:2; 4:10.

5:19 Rim. 3:24,25; Kol. 1:20.

5:20 2Kor. 3:6.

5:21 «gunahqa héch tonush bolmighan kishi» — Mesih.

«meqsiti shuki, bizning Uningda Xudaning heqqaniyliqi

bolushimiz üçhündür» — «Uningda» — Mesihde, elwette.

5:21 Yesh. 53:9,12; Rim. 8:3; Gal. 3:13; 1Pét. 2:22; 1Yuha. 3:5.

6:1 1Kor. 3:9; Ibr. 12:15.

6:2 «shapaet körsitilidighan bir peytte duayingni ijabet qilishni békitkenmen, nijat-qutulush yetküzüldighan bir künide men sanga yardemde bolushumni békitkenmen» — «Yesh.» 49:8.

6:2 Yesh. 49:8.

6:3 Rim. 14:13; 1Kor. 10:32.

6:4 1Kor. 4:1; 2Kor. 11:23.

«Korintliqlarga «2» »

zindanlarda, qozghilang-topilanglar ichide, éghir méhnetlerde, tünesherde, roza tutushlar da,⁶ pakliq bilan, bilimlar bilan, sewr-taqetlik bilan, méhribanliqlar bilan, Muqeddes Roh bilan, saxtiliqsiz méhir-muhabbet bilan,⁷ heqiqatning söz-kalami bilan, Xudaning küch-qudriti bilan, heqqaniylikning ong-sol qollardiki qorallari bilan,⁸ hem izzet-shöhrette hem haqaret ichide, töhmet hem teriplinishlar ichide özimizni Xudaning xizmekarligi süpitide namayan qilduq; yalghanchilar dep qaralghan bolsaqmu semimiy-sadiq bolup,⁹ namsiz bolduq-yu, emma meshhurimiz; öley dep qalduq-yu, emma mana, hayatturmiz; terbiyide jazalanduq-yu, emma ölümge mehkum qilinmiduq;¹⁰ derd-elem tarttuq-yu, emma daim shad-xuramliqta turimiz; namrat bolghinimiz bilan, emma köp adamlarni bay qilghuchimiz; héchnémimiz yoq bolghini bilan, emma hemmige igidarmiz...

¹¹ Silerge ochuq-yoruq sözliduq, ey Korintliqlar, bizning baghrimiz silerge keng échildi! ¹² Siler bir tereptin qisilghan emes, lékin öz ich-baghringlarning tarliqidin qisilisiler; ¹³ emdi adil almashturushta bolup — (öz perzentlirime sözligendek sözleymen) — baghringlarni bizgimu keng échinglar...

Qarangghuluqqa hemrah bolmanglar

¹⁴ Étiqadsizlar bilan bir boyunturuqqa chétilip tengsizlikte bolmanglar; chünki heqqaniylik we qebihlik otturida qandaqmu ortaqliq bolsun? Yoruqluqning qarangghuluq bilan qandaq hemrahliqi bolsun? ¹⁵ Mesihning Bérial bilan néme inaqliqi bolsun? Ishengüchining ishenmigüchi bilan qandaq ortaqliq nésiwisi bolsun? ¹⁶ Xudaning ibadetxanasining butlar bilan qandaq birliki bolsun? Chünki siler tirik Xudaning ibadetxanasidursiler — Xudaning: «Men ularda turimen, ularning arisida yürimen; ularning Xudasi bolimen we ular Méning xelqim bolidu» déginidek siler Uning ibadetxanasidursiler; ¹⁷ Shuning üçün «Ularining arisidin chiqip kétinglar, Manga ayrilinglar», — deydu Reb, — «héch napak nersige tegküchi

6:5 «tünesherde» — démek «tünep dua qilishlarda». Bashqa birxil terjimisi «uyqusizliqlarda».

6:7 «...heqqaniylikning ong-sol qollardiki qorallari bilan...» — belkim zerb qilidighan hem qoghaydighan rohiy qorallarni kórsitidu.

6:9 «namsiz bolduq-yu, emma meshhurimiz» — dunyadiki «meshhur»lardan bolmisimu, lékin Xuda, perishtiler we jamaetler teripidin meshuordur, dégen menide dep qaraymiz. «terbiyide jazalanduq-yu, emma ölümge mehkum qilinmiduq» — «terbiyide jazalanduq-yu...» dégenlik bashqa bir terjimisi «derre-qamcha yéduq-yu ...».

—Bu muhim söz toghruluq «qoshumche söz»imizni kóring.

6:9 Zeb. 118:18; Yesh. 26:19.

6:10 «namrat bolghinimiz bilan, emma köp adamlarni bay qilghuchimiz; héchnémimiz yoq bolghini bilan, emma hemmige igidarmiz» — «namrat bolghinimiz bilan,... héchnémimiz yoq bolghini bilan,...» — Pawlus we bashqa rosullar bu dunyaning kózqarishidin qarighanda shundaq kóringen bolsimu, ular hergiz özlirini undaq hésablimaydu, belki özlirini heqiqiy baylar (menggülik bayliqlarigha ige) dep sanaytti.

6:11 «Silerge ochuq-yoruq sözliduq, ey Korintliqlar,...» — grék tilida «Aghzimiz silerge ochuq, i Korintliqlar,...».

6:13 1Kor. 4:14.

6:14 «Étiqadsizlar bilan bir boyunturuqqa chétilip tengsizlikte bolmanglar» — «Qan.» 22:10de «Éshek we kalini bir boyunturuqqa teng qoshmanglar» déyilidu. Tengsizlik bolghachqa, ishengen adem we ishenmigen adem teng yük tartmaydu, hetta bir-biridin bashqa yönüshke kartidu. Bu sözler peqet nikahqila baghliq emes, türlik ehwallarda étiqadsiz adem bilan «hemboyunturuq» bolush chong chataqlarni chiqiridu, dégeniktur. «...heqqaniylik we qebihlik otturida qandaqmu ortaqliq bolsun?» — «qebihlik» grék tilida «qanunsizliq», emma bu «qanun» hökümetningki emes, Xudaning heqqaniy teleplirini kórsitidu.

6:14 Qan. 7:2; 1Sam. 5:1, 2; 1Pad. 8:21; 1Kor. 5:9; 10:21; Ef. 5:11

6:15 «Mesihning Bérial bilan néme inaqliqi bolsun?» — «Bérial» dégenning ibraniy tilidiki menisi «erzimes, osal» bolup, Sheytanning yene bir ismi bolidu.

6:16 «Men ularda turimen, ularning arisida yürimen; ularning Xudasi bolimen we ular Méning xelqim bolidu» — «Law.» 26:12 we «Yer.» 28:32, «Ez.» 32:27ni kóring.

6:16 Mis. 29:45; Law. 26:11-12; Yer. 32:38; Ez. 37:27; 1Kor. 3:16; 6:19; 10:7, 14; Ef. 2:21; Ibr. 3:6; 1Pét. 2:5

«Korintliqlarga «2»»

bolmanglar», «shundila Men silerni qobul qilimen»,¹⁸ we: «Men silerge Ata bolimen, siler Manga oghul-qizlirim bolisiler» — deydu Hemmige Qadir bolghan Reb.

7¹ Emdi bu wedilerge muvesser bolghandin kéyin, i söyümlükler, özimizni etlerdiki hem rohtiki herxil paskiniliqtin tazilap, Xudaning qorqunchida özimizde ayan qilinghan pak-muqeddeslikni kamaletke yetküzeyli.

Bizni qobul qilghaysiler!

² Bizni qobul qilghaysiler! Biz héchkimge ziyan-zexmet yetküzmiduq, héchkimni nabut qilmiduq, héchkimdin paydilanmiduq..³ Mushularni dep, silerni eyiblimekchi emesmen; chünki men yuqirida éytqinimdek, siler qelbimizdursilerki, biz siler bilen bille ölüshke, siler bilen bille yashashqa teyyarmiz..⁴ Silerge baghligan ishenchim zor, silerdin bolghan pexrim zor; shuning üçün righbet-tesellige tolduruldum, barliq japa-müshkülchilikirimizde xushalliqim éship tashti..

⁵ Chünki berheq, Makédoniyege kirginimizdimu etlirimiz héch aram tapalmay, hertereptin qisilip qalduq; sirtimizda jédel-küreshler, ichimizde qorqunchlar bar idi..⁶ Emma chüshkünlerge righbet-teselli bergüchi Xuda bizge Titusning kélishi arqiliq righbet-teselli berdi; ⁷ tapqan righbet-tesellimiz peqet uning kélishi arqiliqla emes, belki uning silerdin tapqan righbet-tesellisi arqiliqmu boldi; chünki u silerning bizge zariqip telmürginginlarni, silerning hesritinglarni, silerning manga bolghan qizghin ghemxorluqunglarni éytip berdi; shuning bilen men téximu xushallandim..⁸ Chünki gerche men silerni xétim bilen azabligan bolsammu, men hazir uningdin pushayman qilmaymen; lékin eslide men shu xétimning silerni azabligininini körüp pushayman qilghanidim (emeliyette, silerning azablinishinglar qisqighine bir mezgilla bolghan).⁹ Emma hazir shadlinimen — azablanghininglardin emes, belki shu azabning silerni towa qildurghanliqidin shadlinimen; chünki silerning azablinishinglar Xudaning yolida idi; shuning bilen siler bizdin héch ziyan tartmidinglar. ¹⁰ Chünki Xudaning yolida bolghan azab-qayghu ademni hergiz pushayman qilmaydighan nijatqa bashlaydighan towigha élip baridu; emma bu dunyadiki azab-qayghu ademni ölümge élip baridu..¹¹ Chünki mana, del mushu ish, yeni Xudaning yolida azablinishinglar, silerge shunche köp estayidilliq, özliringlarni eyibtin neqeder xalas qilish, shunche köp ghezep, shunche köp qorqunch, shunche köp teqezzarliq, shunche köp qizghinliq we jazalashqa shunche teyyar bolushni élip keldi! Siler bu ishning her teripide özünglarning eyibtin xalas bolushunglarni ispatlidinglar..

6:17 «Ularning arisidin chiqip kétinglar, manga ayrilinglar... héch napak nersige tegküchi bolmanglar» — «Yesh.» 52:11ni körtüng. Eslide bu sözler Israilgha Babil impériyesidiki keyp-sapa we butpereslikni tashlap chiqishi üçün éytilghan. «shundila Men silerni qobul qilimen» — «Ez.» 20:41ni körtüng.

6:17 Yesh. 52:11; Ez. 20:34,41; Weh. 18

6:18 «Men silerge Ata bolimen, siler Manga oghul-qizlirim bolisiler» — Tewrat, «2Sam.» 7:14, «Yesh.» 43:6, «Yer.» 31:9ni körtüng.

6:18 2Sam. 7:8,14

7:2 «...héchkimni nabut qilmiduq» — belkim hem iqtisadiy jehettin hem étiqad jehetidin éytilidu.

7:3 2Kor. 6:11,12,13.

7:4 Mat. 5:12; Ros. 5:41; Fil. 2:17; Kol. 1:24.

7:5 Ros. 16:19,23.

7:6 2Kor. 1:4.

7:7 «chünki u silerning bizge zariqip telmürginginlarni... éytip berdi» — «silerning bizge zariqip telmürginginlar» dégen sözlerde «bizge» dégeni kirgüzduq. Ularning «zariqip telmürgini» Xudagha bolushimu mumkin idi. «silerning hesritinglarni, silerning manga bolghan qizghin ghemxorluqunglarni...» — Korintliqlarning hesretliri qatarliqlar rosul Pawlusning ilgiriki bir xétidiki eyibni (2:4) qobul qilghanliqi tüpeylidin idi.

7:10 2Sam. 12:13; Mat. 26:75; Luqa 18:13.

7:11 «Xudaning yolida azablinishinglar... silerge...shunche köp ghezep, shunche köp qorqunch, ... élip keldi!» — mushu yerde «ghezep» bolsa belkim gunah sadir qilghan kishining qilmishigha, shundaqla özlirining bu ishta jawabkar emeslikige qaritilghanidi. «Shunche köp qorqunch» bolsa Xudadin bolghan qorqunch. «jazalashqa shunche shunche

«Korintliqlarga «2»»

¹² Emdi silerge shu xetni yazghan bolsammu, u xetni ziyan-zexmet qilghuchi kishi üçhün emes, yaki ziyan-zexmet qilinghuchi kishi üçhün emes, belki Xuda aldida bizge bolghan könglünglardiki qizghinliqning aranglarda ayan bolushi üçhün yazdim..¹³ Bu sewebtin biz righbet-tesellige érishtuq. We righbet-tessellimiz üstige biz Titusning xushalliqi tüpeylidin téximu zor shadlanduq; chünki uning rohi siler teripinglardin yéngilandi.¹⁴ Chünki men siler toghranglarda birer ishta pexirlinip maxtighan bolsam, u ishta héch xijil qaldurulmidim; belki silerge éytqanlirimizning hemmisi heqiqet bolghinidek, bizning Titusqa silerni pexirlinip maxtishimizmu heqiqet bolup ispatlandi.¹⁵ U silerning itaetmenliklarni, silerning uningdin qandaq eymengen we titrigen halda uni qarshi alghininglarni esliginide, uning silerge baghligghan ich-baghridiki muhebbetliri téximu éship tashidu.¹⁶ Men silerge herbir ishta ishenchim kamil bolghanliqidin shadlinimen.

Muqeddes bendiler üçhün iane qilish

8¹ Emma, i qérindashlar, biz silerge Xudaning Makédoniyediki jamaetlerge béghishligghan méhir-shepquitini ayan qilmaqchimiz;² ular zor éghir japa-musheqqette sinalghinida, qattiq namrat ehwalda éship tashqan shadliqi bilen ularning ochuq qolluqining bayliqi urghup chiqti;³ chünki ularning küchining bariche, hetta küchidin artuq xeyr-saxawet qilghanliqigha özüm guwah. Ular ixtiyari bilen shundaq qilip,⁴ bizdin muqeddes bendilerge shu yardemde bolushning bextige we shériklikige muyesser bolushni qattiq ötündi; ⁵ shundaq qilip, ular kütkinimizdek emes, ümid qilghinimizdin éship özlirini awwal Rebge, andin Xudaning iradisi bilen bizgimu béghishlidi; ⁶ shunga, Titus silerde bu méhribanliqni bashlighaniken, biz Titustin silerni buninggha néspdash qilip uni ada qilishqa ötünduq.

⁷ Emma siler her terepte, yeni ishenche, sözde, bilimde, toluq estayidilliqta hem bizge bolghan méhir-muhebbitinglarda ewzel bolghininglardek, mushu méhirlilik ishtimu özünglarni ewzel körsitinglar. ⁸ Men bu gep bilen silerge buyruq qilmaqchi emesmen, belki bashqilarning qizghinliqi arqiliq muhebbitinglarning heqiqiylikini ispatlimaqchimen.⁹ Chünki siler Rebbimiz Eysa Mesihning méhir-shepquitini bilisiler — gerche u bay bolsimu, silerni dep yoqsul boldiki, siler uning yoqsulluqi arqiliq béyitisiler. ¹⁰ Men bu toghruluq pikrimni otturigha qoyimen — bu silerge paydiliq, chünki siler aldinqi yilila iane qilishta we shuninggha irade baghlashta yaxshi bashlidinglar. ¹¹ Emdi hazir uni ada qilinglar; qizghin irade baghligininglardek, bar dunyayinglar bilen shu ishqqa emel qilinglar. ¹² Chünki xeyr-saxawetke bel baghlighuchigha nisbeten, sowghining Xudagha yarighudek bolushi qolida yoqqa emes, belki qolida barigha baghliqtur. ¹³ Chünki bu bashqilarning yükini yéniklitimen dep, özünglarni qiynanglar déginim emes, ¹⁴ belki silerde artuq bolghini hazirche ularning kem yérini toldurghinidek, künlerning biride ularda artuq bolghini silerning kem yéringlarni tolduridu; shuning bilen tenglishidu. ¹⁵ Xuddi muqeddes yazmilarda: «Köp yighqanlarningkidin éship qalmidi, az yighqanlarningmu kemlik qilmidi» dep yézilghandek bolghay.

teyyar bolush» — öz gunahida ching turup towa qilishni ret qilghan qérindashlarni jamaettin chiqiriwétishni körsitidu. **7:12** «belki Xuda aldida bizge bolghan könglünglardiki qizghinliqning aranglarda ayan bolushi üçhün yazdim» — bashqa bir köchürmisini boyiche «belki bizning Xuda aldida silerge bolghan qizghinliqimizning ayan bolushi üçhün yazdim». Emma kényinki ayetlerni (13-16) we 8:7ni körgende, biz alghan köchürmisini toghridur.

8:4 Ros. 11:29; Rim. 15:26; 1Kor. 16:2; 2Kor. 9:1.

8:7 «bizge bolghan méhir-muhebbitinglarda...» — bashqa bir köchürülmide: «bizning silerge bolghan méhir-muhebbitimizde...» deyilidu (bu köchürme toghra bolsa menisi belkim: «bizning silerge bolghan méhir-muhebbitimizdin ilham-teselli alghanliqinglar»ni körsetse kérek).

8:10 «siler aldinqi yilila iane qilishta we shuninggha irade baghlashta yaxshi bashlidinglar» — «1Kor.» 16:2ni köring.

8:12 Pend. 3:28; Mat. 12:43; Luqa 21:3; 1Pét. 4:10.

8:15 «Köp yighqanlarningkidin éship qalmidi, az yighqanlarningmu kemlik qilmidi» — «Mis.» 16:18.

8:15 Mis. 16:18.

«Korintliqlarga «2»»

Titusning we xizmetdahlirining wezipisi

¹⁶ Emma Titusning qelbiga silerge bolghan köyümümge oxshash köyümni salghan Xudagha teshekkürler bolghay; ¹⁷ chunki u derheqiqet bizning iltimasimizni qobul qilghini bilen, özi-ning silerge küchlük köyümi bolghachqa, u özlükidin yéninglarga bard; ¹⁸ emma biz uninggha barliq jamaetler arisida xush xewer xizmitide teriplengen qérindashni hemrah qilip ewettuq; ¹⁹ shuningdek u peqet shu tereptila emes, belki jamaetler teripidin bu xeyrlik ishta bizge hemseper bolushqa talliwélinghanidi. Emdi biz bu xeyr-saxawetni bolsa, Rebning shan-sheripini hem yardemdiki qizghinliqimizni körsitish üçün uni yetküzüsh xizmitide bolimiz; ²⁰ shundaq qilip biz bu mol sowghini mes'ul bolup yetküzüshe herqandaq ademning bizning üstimizdin töhmet qilmasliqi üçün éhtiyat qilimiz. ²¹ Chunki biz peqet Rebning aldidila emes, belki insanlarning köz aldidimu ishimizni durus qilishqa köngül bölüp kéliwatimiz. ²² Biz yene ular bilen bille köp ishlarda intayin estayidilliqliq nurghun qétim ispatlanghan qérindashni ewetmekchimiz; hazir uning silerge baghligan zor ishenchi tüpeylidin uning intayin estayidilliqliq téximu küchlük boldi. ²³ Titus toghruluq soallar bolsa u méning hemrahim we xizmitinglarda bolghan hemkarimdur; bashqa ikki qérindashimiz bolsa, ular jamaetlerning elchiliri, Mesihning shan-sheripidur. ²⁴ Shunga, jamaetlerning köz aldida muhebbitinglarning ispatini, shundaqla bizning silerdin pexirlinishlirimizning bikar emeslikini ulargha körsitinglar.

Sowni teyyarlash — séxiy bolushqa ündesh

9 ¹ Chunki muqeddes bendilerning bu yardem xizmiti toghruluq silerge yene yézishimning hajiti yoq. ² Chunki men silerning bu ishqa qattiq bel baghlighininglarni bilimen; men bu toghruluq: Axayadikiler ötkén yildin béri xeyr-sedique bérishke teyyar turuwatidu, dep Makédoniyediki qérindashlarga pexirlinip maxtap kelmektimen, shuning bilen silerning qizghinliqlar ularning köpinchisining xeyr-sedique bérishige türkte boldi. ³ Lékin qérindashlarni ewetishtiki meqsitim silerning toghranglarda pexirlinip maxtishimning bu ishlarda bihude ish bolup qalmasliqi, silerning déginimdek teyyar bolup turushunglar üçündür. ⁴ Mubada Makédoniyedikiler men bilen bille barghinida, siler teyyarliqsiz bolsanglar, bu ishenchimiz wejedin biz xijaletke qaldurulimiz, siler sözsiz shundaq bolisiler. ⁵ Shu sewebtin men qérindashlardin yéninglarga bérup silerdin bu wede qilghan xeyrlik ishni aldin'ala teyyarlap pütürüşini ötünüşni zörür dep hésablidim; shundaqla bu silerdin birer nerse üdüriwélish bolmisun, belki méhribanliqlinglardin bolsun. ⁶ Emma buni eslanglar: Béxilliqliq bilen az térighan az alidu, ochuq qolluq bilen térighini mol alidu. ⁷ Her adem héch qiyinlip qalmay yaki mejburen emes, belki öz könglide pükkiniche bersun; chunki Xuda xushalliqliq bilen bergüchini yaxshi köridü. ⁸ Emma Xuda herbir iltipat-shapaetni silerge éship tashturushqa qadirdur; shuning bilen siler herdaim herterepte her éhtiayjaq teyyar quwwetlinisiler, kengrichilikte turup qolliringlar herxil güzel ishqa yétidu. ⁹ Muqeddes yazmilarda pütülginidek: —

8:21 «Chunki biz peqet Rebning aldidila emes, belki insanlarning köz aldidimu ishimizni durus qilishqa köngül bölüp kéliwatimiz» — Tewrat, «Pend.» 3:4ni körüng.

8:21 Rim. 12:17.

9:1 Ros. 11:29; Rim. 15:26; 1Kor. 16:2; 2Kor. 8:4.

9:2 «men bu toghruluq: Axayadikiler ötkén yildin béri xeyr-sedique bérishke teyyar turuwatidu, dep ... pexirlinip maxtap kelmektimen» — Korint shehiri Axaya ölkiside idi.

9:3 «qérindashlarni ewetishtiki meqsitim...» — «qérindashlar» yeni Titus hem yuqirida tilgha élingan ikki qérindash.

9:6 «ochuq qolluq bilen térighini mol alidu» — yaki «beriketlep térighini beriketlinip alidu».

9:6 Pend. 11:24; Gal. 6:7.

9:7 Mis. 25:2; 35:5; Qan. 15:7; Rim. 12:8.

9:8 «kengrichilikte turup qolliringlar herxil güzel ishqa yétidu» — «kengrichilikte turup» grék tilida «éship tashqinlinip» dep ipadilinu.

«Korintliqlarga «2»»

«U öziningkini tarqatqan,
U yoqsullarga sediqe bergen;
Uning heqqaniyliqi menggüge turidu»...

¹⁰ Emdi tériqhuchigha tériqhili uruq, yégili nan ata qilghuchi silerning tériydighan uruqlirninglarni teminlep mol qilidu, heqqaniyliqlarning hosul-méwilirini köpeytilidu..¹¹ Shuning bilen siler herqandaq ehwalda qoli ochuq bolushqa her terepte béyitisiler, shuningdek bu ish biz arqiliq Xudagha köp teshekkürlerni élip baridu;¹² chünki bu xeyrlik xizmetni ada qilish peqet muqeddes bendilerning hajetlirini qandurupla qalmay, köp kishilerning Xudagha yetküzgen teshekkürlirini éship tashturidu..¹³ Bu yadrem xizmiti özliringlarning Mesihning xush xewirini étirap qilishinglardiki méwe bolghan itaetmenliklarga delil-ispat bolidu, shundaqla silerning mushu hajetmen bendilerge, shundaqla barliq ademlerge körsetken ochuq qolluq séxiyliqlinglardin ular Xudani ulughlaydu.¹⁴ We Xudaning silerde tashqinlatqan ajayib méhir-shepqiiti tüpeylidin, ular siler üçün dua-tilawet qilghinida, ular silerge telpünüp qattiq séghinip esleydu..¹⁵ Uning til bilen ipadiligüsiz ajayib sowghisi üçün Xudagha teshekkür bolghay!

Pawlusning rosulluq hoquqini aqlishi

10¹ Emma özüm, siler bilen bille bolghanda muamilisi yumshaq, lékin silerdin ayrilghanda silerge qarita qattiq qolluq dep qaralghan menki Pawlus Mesihning yuwash-möminliki we mulayimliqi bilen silerdin ötünümen..² — shuni telep qilimenki, yéninglarga barghinimda, bizni «etler boyiche mangghanlar!» dep guman bilen qaraydighan bezilerge qarita oylighinimdek qattiq qolluq qilishqa méni mejbur qilmanglar..³ gerche biz insaniy etlerde yürsekmu, biz etler boyiche jeng qilmaymiz..⁴ Chünki jeng qorallirimiz etke tewe qorallar emes, belki Xuda teripidin qorghan-istihkamlarni gumran qilish küchige ige qilinghan qorallardur..⁵ baz ular bilen bes-munazirilerini we Xudani tonushqa qarshilishishqa turghan herqandaq hakawur tosalghuni gumran qilimiz, shundaqla herbir oy-xiyallarni Mesihke béqindurup itaet qilishqa keltürimiz..⁶ siler toluq itaet qilghandin kéyin, aranglarda qandaq itaetsizlik qalghan bolsa bularni jazalashqa teyyarmiz..

9:9 «U öziningkini tarqatqan, u yoqsullarga sediqe bergen; uning heqqaniyliqi menggüge turidu» — «Zeb.» 112:9.

9:9 Zeb. 112:9

9:10 «Emdi tériqhuchigha tériqhili uruq, yégili nan ata qilghuchi silerning tériydighan uruqlirninglarni teminlep mol qilidu,...» — «tériydighan uruqlirninglar» herxil köchme menide bolup, «hajetmenlerge téximu merdlikBilen xeyrlik qilish pürsetlirini», «bashqilargha yaxshiliq qilish pürsetliri» dégendek menilerni öz ichige alidu. Bularning «méwilirini» bolsa, bashqilarni étiqadqa keltürish, étiqadchilarni righbetlendürish qatarliq herxil ésil netijilerni körsitidu — 11-12-ayetni köring.

9:11 «Shuning bilen siler herqandaq ehwalda qoli ochuq bolushqa her terepte béyitisiler, shuningdek bu ish biz arqiliq Xudagha köp teshekkürlerni élip baridu» — iane Yérusalémdeki étiqadchilargha tapshurulghanda, ular Xudagha köp teshekkür bildüridu, elwette, shundaqla bashqa jamaatlermu u ishni anglap shundaq qilidu.

9:12 «bu xeyrlik xizmetni ada qilish» — «ada qilish» mushu yerde grék tilida: «(kahinlar) qurbanliq qilghandek ada qilish».

9:14 «we Xudaning silerde tashqinlatqan ajayib méhir-shepqiiti tüpeylidin, ular siler üçün dua-tilawet qilghinida, ular silerge telpünüp qattiq séghinip esleydu» — «Rim.» 15:26-27din körüniduki, Korinttiki (Axayadiki) jamaatler Pawlusning ötünüshlirini axir qobul qilip chong iane tolap, Yérusalémgha ewetkenidi.

10:1 «Mesihning yuwash-möminliki we mulayimliqi bilen...» — shu dewrdiki herbiiy ishlarda «yawah-möminlik hem mulayimliq» dégenlik «kengchilik hem rehimdilliq» dégen bashqa meninimu bildüridu.

10:2 «bizni «etler boyiche mangghanlar!» dep guman bilen qaraydighan bezilerge qarita oylighinimdek qattiq qolluq qilishqa méni mejbur qilmanglar» — oqurmenlerge ayan boliduki, «etler boyiche mangghanlar» dégen ibare, «insaniy (Xudaningki emes, belki gunahkarlarning) köz-qarashlar boyiche mangghanlar»ni bildüridu.

10:3 «gerche biz insaniy etlerde yürsekmu, biz etler boyiche jeng qilmaymiz» — ayettiki «jeng» eng muhim jeng, yeni rohiy jengni körsitidu, elwette, «Etler boyiche» yuqiriqi izahatni köring. Menisi: «Bu dunyada yashisagmu, bu dunyaning arzu-hewesliri boyiche yashaydighanlardek (rohiy) jeng qilmaymiz».

10:4 «Chünki jeng qorallirimiz etke tewe qorallar emes, belki Xuda teripidin qorghan-istihkamlarni gumran qilish küchige ige qilinghan qorallardur» — «etke tewe qorallar» bolsa bu dunyagha xas qorallar, yeni qilich, oqqa qatarliqlarni körsitidu.

10:4 Yer. 1:10; Ef. 6:13-18.

10:5 «bes-munaziriler» — yaki «bid'et sepsetiliri».

10:6 «siler toluq itaet qilghandin kéyin» — 5-ayette éytilghandek, Mesihke itaet qilish, elwette. «aranglarda qandaq

«Korintliqlargha «2»»

⁷ Siler peqet köz aldinglardiki ishlarghila qaraydikensiler. Eger birsi özini Mesihke tewemen dep qarisa, u yene shuning üstige oylansunki, u Mesihke tewe bolghinigha oxshash, bizmu Uninggha tewedurmiz. ⁸ Chünki, Reb teripidin silerni nabut qilish üçün emes, belki étiqadlinglarni qurush üçün bizge amanet qilinghan hoquqimiz toghruluq téximu köp ziyadirek maxtansammu, buningda héch yerge qarap qalmaymen; ⁹ emdi men peqet xetlerdila silerni qorqatmaqchi emesmen; ¹⁰ chünki beziler: «Uning xetliri derweqe wezinlik hem küchlük; lékin u yétip kelgende salapetsiz, gépinig tutami yoq bolidu» déyishidu. ¹¹ Emdi bundaq xiyal qilghuchilar shuni bilip qoysunki, biz yiraqta bolghinimizda xetlerdiki sözimiz qandaq bolghan bolsa biz yétip barghinimizda emeliyitimizmu shundaq bolidu.

¹² Chünki biz özimizni özini qaltis chaghlaydighanlar bilen bir qatargha qoyushqa yaki ular bilen selishturushqa pétinmaymiz; shundaq kishiler özlirini özlirining ölchimi bilen ölchep, özlirini özliri bilen selishturidighan bolup, heqiqeten eqilsizlardindur. ¹³ Biz emdi özimizge békitilgen ölchemdin halqip maxtinip yürünimiz yoq. Biz belki hemmini ölchigüchi Xuda bizge békitken xizmet dairisidiki ölchem, yeni silerning xizmitinglarchimu yétidighan ölchem bilen pexirlinimiz. ¹⁴ Chünki ölchimi silerning xizmitinglarcha yetmeydighan kishilerdek, xizmitinglarda bolghinimizda dairimizdin halqip ketmeymiz, chünki biz Mesihning xush xewirini yetküzshte birinchi bolup yéninglarchimu kelduq. ¹⁵ Biz xizmet dairimizdin halqip, bashqilarning singdürgen japa-ejirliri bilen maxtanghinimiz yoq; lékin biz silerning iman-étiqadlinglar öskenséri aranglardiki xizmitimiz bizge békitilgen dairimiz ichide téximu ziyade kéngeytilsun dep ümid qilimiz; ¹⁶ shundaq bolghanda, biz silerdin téximu yiraq yerlerge xush xewerni yetküzüp jakarlaydighan bolimiz; teyyargha heyyar bolup, bashqilarning dairisidiki xizmet ejri bilen maxtinish bizge yat. ¹⁷ Emma «Pexirlinip maxtighuchi bolsa Rebbin pexirlinip maxtishi kérek!»... ¹⁸ Chünki özini teripligüchi emes, belki Reb teripligen kishi heqiqeten laya-qetliktur.

Özini «rosul» dep ativalghanlardin hézi bolunglar!

11 ¹ Maxtanghan bu azghine exmeqliqimgha sewrchan bolghaysiler! Emdi siler munga sewrichanliq qilip kéliwatisiler. ² Chünki men Xudadin kelgen otluq muhebbet bilen silerni azdurushlardan heset qilimen; chünki qizni bir ergila yatliq qilghandek, men silerni Mesihkila pak qiz süpitide hazir bolushqa wedileshtürgenmen. ³ Emma yilan Hawa'animizni hiyligerliki bilen azdurghandek, oy-könglünglar Mesihke baghlanghan semimiy, sap wapaliqtin ézip bulghinishi mumkin dep ensireymen. ⁴ Chünki birsi kélip biz silerge héch jakarlap baqmighan bashqa bir Eysani jakarlisa, yaki qelbinglardin orun bergen Rohning ornigha bashqa bir rohqa orun bersenglar we siler qobul qilghan xush xewerdin bashqa bir «xush xewer»ni qobul

itaetsizlik qalghan bolsa bularni jazalashqa teyyarmiz» — «jazalashqa teyyar» toghruluq 13:2-3 we izahatni köring.

10:7 «Siler peqet köz aldinglardiki ishlarghila qaraydikensiler» — bashqa birxil terjimisi: «Köz aldidiki ishlargha obdan qarap béqinglar!».

10:12 2Kor. 3:1; 5:12.

10:13 «Biz emdi özimizge békitilgen ölchemdin halqip maxtinip yürünimiz yoq» — «özimizge békitilgen ölchem» — démek, Xuda Pawlus we Barnabasqa xush xewer jakarlashtiki hemde jamaetlerni qurushtiki xizmetning dairisini békitken ölchem. «silerning xizmitinglarchimu yétidighan ölchem» — grék tilida «silerge yetken ölchem».

10:13 Ef. 4:7.

10:16 «teyyargha heyyar bolup, bashqilarning dairisidiki xizmet ejri bilen maxtinish bizge yat» — Korinttiki jamaet arisidiki «saxta rosullar» del shundaq ish qiliwatatti, ular Pawlus ejri singdürgen Korintliqlardin «bizning ejrimiz» dep maqtanmaqta idi. **10:17** «Pexirlinip maxtighuchi bolsa Rebbin pexirlinip maxtishi kérek!» — «Yer.» 9:24.

10:17 Yesh. 65:16; Yer. 9:22-23; 1Kor. 1:31.

10:18 Pend. 27:2.

11:2 Law. 21:13.

11:3 Yar. 3:4; Yuh. 8:44.

«Korintliqlarga «2»»

qilsanglar, siler bu ishlarga ajayib sewr-taqet bilen ötüwérishinglar mumkin!..

⁵ Halbuki, men özümni herqandaq ishta ashu «qaltis ulugh rosullar»din kem sanimaymen!..

⁶ Gerche méning gep-sözlirim addiy bolsimu, bilim jehette men undaq emes; biz qiliwatqan herbir emellirimizde buni silerge her jehettin ispatlap roshen qilduq..⁷ Emdi men silerni kötürülsun dep özümni töwen tutup, Xudaning xush xewirini heq telep qilmay jakarlap gunah qildimmu?..⁸ Men silerning xizmitinglarda bolushqa bashqa jamaetlerdin bulap-talap, ularning yordimini qobul qildim..⁹ Siler bilen bille bolghan waqitlirimda, hajetmen bolghan bolsammu, men héchkimgé éghirimni salghan emes (chünki Makédoniyedin kelgen qérindashlar méning kem-kütemni toluqlap berdi); herqandaq ishta özümni silerge yük bolup qélishdin saqlap keldim we buningdin kéyinmu shundaq qilimen..¹⁰ Mesihning heqiqiti mende rast bolghandek, Axaya yurtlirida héchkimmu méni mushu maxtinishtin tosamaydu!..¹¹ Néme üçhün? Silerni yaxshi körmigenlikim üçhünmu?! Xuda bilidu!..¹² Lékin bizge oxshash hésablinish pursitini izdigüchilerning pursitini mehrum qilish üçhün, shuningdek ular maxtinidighan ishlarda heqiqeten bizge oxshash bolsun dep, men néme qiliwatqan bolsam shuni qiliwérimen..¹³ Chünki bundaq kishiler saxta rosullar, aldanchi xizmetkarlar, Mesihning rosullirining qiyapitige kiriwalghanlardur..¹⁴ Bu ish ejeblikerlik emes, chünki Sheytan özimu nurluq bir perishtining qiyapitige kiriwalidu..¹⁵ Shunga uning xizmetchiliriningmu özlirini heqqaniyliqning xizmetchiliri qiyapitige kirgüziwélishi ejeblikerlik ish emes; lékin ularning aqiwiti özlirining ishligenlirige layiq bolidu.

Heqiqiy rosullarning tartqan japaliri — «saxta rosullar» undaq emes!

¹⁶ Yene shuni éytimenki, héchkim méni exmeq dep hésablimisun; hetta eger méni shundaq dep qarisanglarmu, emdi mendek exmeqni sewr qilip qobul qilghaysiler, shuning bilen özümnu

11:4 «Chünki birsi kélip biz silerge héch jakarlap baqmighan bashqa bir Eysani jakarlisa, yaki qelbinglardin orun bergen Rohning ornigha bashqa bir rohqa orun bersenglar we siler qobul qilghan xush xewerdin bashqa bir «xush xewer»ni qobul qilsanglar, siler bu ishlarga ajayib sewr-taqet bilen ötüwérishinglar mumkin!» — bu intayin tenilik, kinayilik kinay gep, elwette. Pawlus ularning ehwalidin xéli ensiwiwatidu.

—«Siler bu ishlarga ajayib sewr-taqet bilen ötüwérishinglar mumkin!» dégenning bashqa birxil terjimisi «Siler shuninggha sewr-taqet bilen ötüwérimsilerkin deymen!».

11:4 Gal. 1:8.

11:5 «Halbuki, men özümni herqandaq ishta ashu «qaltis ulugh rosullar»din kem sanimaymen!» — «qaltis ulugh rosullar» shübhisizki, intayin kinayilik, hejwiq gep. Bezi alimlar, bu sözler heqiqiy ulugh rosullar (Pétrus, Yuhanna, Yaqup qatarliqlar)ni körsitidu, dep qaraydu. Pikrimizche Pawlus Korinttiki jamaetke özlirini «rosul» dep tonushturghan bezibir aldanchilarni körsitidu. Mushu kishiler özining (yeni Pawlusning) rosulluq hoquqini yoqqa chiqarmaqchi. 12-33-ayetler we 12:11-ayet bu nuqtini ispatlaydu.

11:6 «Gerche méning gep-sözlirim addiy bolsimu,...» — mushu ibare adette «nutuq sözleshke terbiyilenmigen» kishini körsitidu.

11:7 «Emdi men silerni kötürülsun dep özümni töwen tutup, Xudaning xush xewirini heq telep qilmay jakarlap gunah qildimmu?» — Pawlus étiqadchilargha öz éghirini salmasliq üçhün, öz hünerige tayinip, turmushini qamdighan (9-ayetni köring). Biraq beziler (bolupmu «saxta rosullar») «Pawlus heqiqiy rosul bolghan bolsa, étiqadchilarning iqtisadiy yordimige tayanghan bolatti» dep, uni rosul emes dep inkar qilghanidi.

11:7 1Kor. 9:12.

11:8 «Men silerning xizmitinglarda bolushqa bashqa jamaetlerdin bulap-talap, ularning yordimini qobul qildim» — «...bashqa jamaetlerdin bulap-talap» — bu yene tenilik, kinayilik gep, elwette. Pawlus Korint shehiride xush xewerni yetküzgende bashqa jamaetlerning köpligen iqtisadiy yordimige muyesser bolup (9-ayetni köring), Korintliqlarni guman sözliridin xijaleтке qaldurush üçhün shundaq deydu.

11:8 Ros. 20:33; 2Kor. 12:13; 1Tés. 2:9; 2Tés. 3:8.

11:9 Fil. 4:15.

11:10 «héchkimmu méni mushu maxtinishtin tosamaydu!» — «mushu maxtinish(im)» bolsa, Pawlus Korintliqlardin héch heq telep qilmay ulargha xush xewer yetküzenidi.

11:12 «men néme qiliwatqan bolsam shuni qiliwérimen» — démek, Pawlusning heq almay xush xewerni xalis yetküziwatqanliqi. U shundaq qiliwerse, «saxta rosullar» özlirini Pawlus we hemkarliri bilen sélishturalmay qalidu. —Emeliyette Pawlusning: «ular maxtinidighan ishlarda heqiqeten bizge oxshash bolsun» déginide özining ularning towa qilip, heqiqeten Xudaning xizmitide bolushigha heqiqiy tilekdash bolghanliqini ipadileydu.

«Korintliqlargha «2»»

azghine maxtiniwalay..¹⁷ Méning hazir bularni sözlisim Reb teripidin emes, belki özümning exmeqlerche yüreklik po étip maxtinisim, xalas..¹⁸ Nurghun ademler insanlarche po étip max-tanghandikin, menmu maxtinip baqay..¹⁹ Chünki özünglar shunche dana bolghandin kéyin, siler exmeqlerge sewr-taqet qilishqa razi bolisiler!..²⁰ Mesilen birsi silerni qul qiliwalsa, birsi silerni yutuwalsa, birsi silerdin nep alsa, birsi aldinglarda chongchiliq qilsa yaki yüzünglarga kachat salsa, siler uninggha yol qoyisiler..²¹ Epsus, nomus qilip éytimenki, biz undaq ishlargha ajizliq qilduq! Emma ular birer ishta maxtinisim pétinimén!..²² Ular ibraniylarmu? Menmu shundaq. Ular Israillarmu? Menmu shundaq. Ular Ibrahimning neslimu? Menmu shundaq..²³ Ular Mesihning xizmetkarlirimu? (men eqildin azghanlardek sözlewati-men!); men téximu shundaq; ziyade köp zoruqup ishlidim, intayin köp derilendim, intayin köp qétim qamaldim, köp qétim ölüm xewplirige duch keldim;..²⁴ Yehudiylarning «bir kem qiriq qamcha» jzasigha besh qétim tartildim,..²⁵ üç qétim tikenlik qamcha jzasini yédim, bir qétim chalma-késeq qilindim, üç qétim kéme hadisisige uchridim, bir kéche-kündüzni déngizda ötkü zdüm..²⁶ Daim seperlerde bolimen; deryalarning xewplirini, qaraqchilarning xewplirini, yurt-dashlirimning xewplirini, yat elliklarning xewplirini, sheherning xewpini, bayawanning xewpli-rini, déngizning xewplirini, saxta qérindashlar arisidiki xewplirini bashtin kechürdüm;..²⁷ emge-kler we japa ishlarda zoruqup, pat-pat tüneklerde, achliqta we usuzluqta, daim roza tutushlarda, soghuqlarda we yéling-yalingachliqta yürüp keldim..²⁸ Bu sirttiki ishlardin bashqa, ich-baghrim-da barliq jamaetler üçün her küni üstümni bésip kéliwatqan ghemlerni yewatimen..²⁹ Herkim ajizlisa, men ajizlimidimmu? Herkim ézip putlashqan bolsa, men örtenmidimmu?!..³⁰ Emdi eger maxtinisim zörür bolsa, öz ajizliqimni körsitidighan ishlar bilen maxtinimen.

³¹ Reb Eysaning Xuda-Atisi, menggü teshekkür-medhiyilerge layiq Bolghuchigha ayanki, men yalghan éytmidim..^{11:16} «shuning bilen özümü azghine maxtiniwalay» — saxta rosullarning maxtinisiliri xéli köp idi. 18-ayetni körüng.

^{11:18} 2Kor. 10:13; 12:5, 6.

^{11:19} «chünki özünglar shunche dana bolghandin kéyin, siler exmeqlerge sewr-taqet qilishqa razi bolisiler!» — bu jümle belkim Pawlusning bu xétide eng kinayilik gépi, eng küchlük tapa-tenisi bolushi mumkin. Ular bashqilarning «exmeqligigha shunche sewr-taqetlik bolghan yerde, (20-ayet) Pawlusning «pexirlinshiliri»ge sewr-taqetlik bolushi kérekqu!

^{11:20} «mesilen birsi silerni qul qiliwalsa, birsi silerni yutuwalsa, birsi silerdin nep alsa, birsi aldinglarda chongchiliq qilsa yaki yüzünglarga kachat salsa, siler uninggha yol qoyisiler» — Pawlus mushu saxta rosullarni, ularning ichidiki zeherni sökmekchi.

^{11:21} «Epsus, nomus qilip éytimenki, biz undaq ishlargha ajizliq qilduq!» — bu yene tapa-tene, kinayilik gep, elwette. Pawlus hergiz ademlerdin nep élip bozek qilmaqchi bolghan emes. «Ajizliq» dégenlik yene belkim ulargha Pawlusning ular bilen bilge bolghan waqtidiki téni ajizliqini eslitish üçün éytildi. (12:7-10ni körüng).

^{11:21} Fil. 3:4.

^{11:22} Ros. 22:3.

^{11:23} «ular Mesihning xizmetkarlirimu? men eqildin azghanlardek sözlewati-men!» — ular (saxta rosullar) Mesihning xizmetkarliri emes, elwette. Emma ular daim özlirini shundaq körsötmekchi bolidu.

^{11:23} Ros. 9:16; 21:11; 1Kor. 15:10; 2Kor. 6:4.

^{11:24} «Yehudiylarning «bir kem qiriq qamcha» jzasigha besh qétim tartildim,..» — démek, ottuz toqquz qamcha jazalinishi. Tewrat, «Qan.» 25:3ni körüng.

^{11:24} Qan. 25:3.

^{11:25} «üç qétim tikenlik qamcha jzasini yédim» — «tikenlik qamcha jazasi» Rim hökümiti teripidin bolsa kérek idi. «Ros.» 16:22de bir qétim xatirilengen. «Mat.» 27:26diki izahatni körüng.

^{11:25} Ros. 14:19; 16:22; 27:9,41.

^{11:27} «pat-pat tüneklerde» — démek «pat-pat tüneq dua qilishlarda». Bashqa birxil terjimisi «uyqusizliqlarda».

^{11:28} «bu sirttiki ishlardin bashqa,..» — bashqa birxil terjimisi: «bu ishlardin tashqiri,..».

^{11:28} Ros. 20:18.

^{11:29} «herkim ajizlisa, men ajizlimidimmu?» — «kim ajizlisa» — étiqad teripide ajizlash, démek. «Menmu ajizlidim» — Pawlus ajizlighan kishi üçün dua qilghanda kemterlik bilen özini uning bilen birdek qilip, özini uning ornigha qoyghandek bolidu. Buninggha misalni Musa peyghemberning Israil üçün bolghan dua-tilawetliridin körüng («Mis.» 32:30-32).

^{11:29} 1Kor. 8:13.

^{11:31} Rim. 1:9; 9:1; 2Kor. 1:23; Gal. 1:20; Fil. 1:8; 1Tés. 2:5.

«Korintliqlargha «2» »

³² Demeshq shehiride padishah Arétasning qol astidiki waliy méni tutush üçün, pütün Demeshq shehirini qattiq teqib astigha alghanidi..³³ Lékin men sépildiki bir kamardin séwet bilen peske chüshürülüp, uning qolidin qutulup qachtim..

Pawlusqa kelgen wehiyler

12¹ Epsus, maxtiníwérishning zörüiyiti bar. Gerche uning paydisi bolmisimu, men Rebdin kelgen alamet körünüşler we wehiyler üstide toxtilay..² Mesihde bolghan bir ademni tonuymen; u on töt yil ilgiri (tende bolghan haldimu, yaki tendin tashqirimu bilmeymen, Xuda bilidu) üçinchi qat asmangha kütürüldi..³ Men shundaq bir kishini bilimen (tende bolghan haldimu, yaki tendin tashqirimu bilmeymen, Xuda bilidu) —⁴ u jennetke kütürülüp, shu yerde til bilen ipadilgili bolmaydighan, insanlarning déyishi men'i qilinghan ajayip ishlarni anglidi..⁵ Shundaq bir adem bilen maxtinimen, özüm heqqide bolsa ajizliqmdin bashqa birer ish bilen maxtanmaymen..⁶⁻⁷ Hetta maxtinay désemmu exmeq hésablanmaymen; chünki men heqiqetni éytqan bolattim; emma birsi mende körginidin yaki men toghruluq anglighinidin méni (manga ashkarilanghan wehiylarning ghayet zor ulughluqi tüpeylidin) yuqiri oylap qalmisun dep özümni maxtinishtin yighdim. Mushu wehiylarning zor ulughluqi tüpeylidin körenglep ketmeslikim üçün etlirimge sanjilghan bir tiken, yeni méni urup tursun dep Sheytanning bir elchisi manga teqsim qilinghan; buning meqsiti, méning körenglep ketmeslikim üçündür..⁸ Buning toghrisida u mendin ketsun dep Rebge üç qétim yélindim;⁹ lékin U manga: «Méning méhir-shepqitim sanga yéterlik; chünki Méning küch-Qudritim insanning ajizliqida toluq emelge ashurulidu» — dédi. Shunga men Mesihning küch-qudriti wujudumda tursun dep ajizliqlirimdin maxtinishti téximu xushluq bilen talliwalimen;¹⁰ shunga men Mesih üçün ajizliqlarni, haqaretlerni, qiyinchiliqlarni, ziyankeshliklerni we azab-oqubetlerni xursenlik dep bilimen. Chünki qachan ajiz bolsam, shu chaghda küchlük bolimen..

Pawlusning Korinttiki jamaetke köngül bölüşü

¹¹ Men maxtinip derweqe exmeq bolup qaldim! Lékin özünglar méni buninggha mejbur qildinglar. Emeliyette eslide men siler teripinglardin teriplinishim kérek bolatti; chünki héch er-zimes bolsammu, men héliqi «qaltis ulugh rosullar»din héch terepte héch ishta kem emesmen..

¹² Derweqe men aranglarda bolghan chaghda rosulning bésharetlik alametliri, hertereplik chidam-sewrchanliq ichide möjizilik alametler, karametler hem qudretlik möjiziler bilen emelde körsitilgen..¹³ Silerni bashqa jamaetlerdin qaysi terepte töwen orungha qoydum? — peqetla özümni silerning üstünglarga yük qilib artip qoymighinim bilenmu?! Méning bu adaletsizli-

11:32 Ros. 9:24.

11:33 «Lékin men sépildiki bir kamardin séwet bilen peske chüshürülüp, uning qolidin qutulup qachtim» — heqiqiy rosullar ömrinde anche rahet körmeydu; Pawlus buningdin yene bir misal körsitidu.

12:2 «Mesihde bolghan bir ademni tonuymen» — bu adem del Pawlusning özi bolup, u Xuda uninggha bergen wehiy we ghayibane alametler bilen maxtinishti qilche xalimighan bolup, özi töwen tutushqa tiriship, özi toghruluq «men» déme, «üchinchi shekste» sözleydu. «u on töt yil ilgiri ... üçinchi qat asmangha kütürüldi» — Tewrat-injil boyiche, peqet üç asman bar. Birinchi «hawa», ikkinchi «alem boshluqi», üçinchi Xudanig huzurining özidur.

12:2 Ros. 9:3; 22:17; 1Kor. 15:8.

12:5 «özüm heqqide bolsa ajizliqmdin bashqa birer ish bilen maxtanmaymen» — «ajizliqmdin» grék tilida «ajizliqlirimdin».

12:6-7 «mushu wehiylarning zor ulughluqi tüpeylidin körenglep ketmeslikim üçün etlirimge sanjilghan bir tiken ... manga teqsim qilinghan» — «tiken»ning köchme menisi bar, elwette. «... méni urup tursun dep Sheytanning bir elchisi manga teqsim qilinghan» — grék tilida «Sheytanning bir perishtisi». «elchi» we «perishte» dégenler emeliyette bir gep.

12:10 «Chünki qachan ajiz bolsam, shu chaghda küchlük bolimen» — Pawlus ajiz bolghinida Mesihke téximu tayinidu, shuning bilen küchlük bolidu; hemmimizmu shundaq bolushimiz kérek.

12:11 1Kor. 15:10.

12:12 1Kor. 9:2.

«Korintliqlargha «2»»

kimni epu qilghaysiler!¹⁴ Mana, hazir yéninglarga üçinchi qétim bérishqa teyyarmen, shuning bilen silerge héch yük éghirimni salghum yoq. Chünki izdiginim igilikinglar emes, belki özünglardur; perzentliri ata-anilar üçün emes, belki ata-anilar perzentliri üçün mal-mülük yighishi kérek.¹⁵ Emdi jéninglar üçün igilikimdin xushluq bilen serp qilimen hemde özümni serp qilimen — gerche men silerni qanche söygenséri men shunche az söyülsemmu.¹⁶ Emdi shundaq bolghini bilen, men silerge héch yük bolghan emesmen; biraq héligerlik qilip, men silerni bablap qoydum!¹⁷ Ejeba, men silerge ewetken ademlerning birersi arqiliq silerdin nep aldimmu?!¹⁸ Men Titusni silerning yéninglarga bérishqa ündidim we yene héliqi qérindash-nimu uning bilen bille ewettim. Titusning silerdin nep élip baqqan yéri barmu? Biz ikkiylen oxshash bir rohta yüriwatmamduq? Bizning basqan izimiz oxshash emesmiken?

¹⁹ Yaki siler ezeldin bizni «Ular aldımızda özlirini aqlap kéliwatidur» dep oylawatamsiler? Ish undaq emes. Biz peqet Mesihde bolup Xuda aldida sözlewatimiz; qiliwatqan hemme ishlar, i söyümlükirim, silerning étiqadiglarini qurush üçündür.²⁰ Chünki men yéninglarga barghinimda, silerning ümid qilghan yérimdin chiqmay qélishinglardin, özümningmu silerning ümid qilghan yéringlardin chiqmay qélishimdin, yeni aranglarda ghowgha-jédel, hesetxorluq, ghezep-nepret, menmenchilik, töhmetxorluq, gheywetxorluq, tekebburluq we parakendichilikler bolarmikin dep ensireymen;²¹ — bu qétim silerning yéninglarga barghinimda, aranglardiki gunah sadir qilip, taki bügünge qeder ötküzgen napakliq, buzuqluq we shehwaniy ishlardin téxi towa qilmighan nurgun ademlerning sewebidin Xudayim méni aldinglarda töwen qilip qoyarmikin, shularning qilmishliri tüpeylidin matem tutmay turalmaymenmikin, dep ensireymen..

Axirqi agahlandurush we salamlar

13¹ Bu yéninglarga üçinchi qétim bérishim bolidu. «Her bir höküm ikki-üch guwahchining aghzida ispatlinishi kérek»..²⁻³ Men ilgiri ikkinchi qétim yéninglarda bolghinimda burun gunah sadir qilghanlarga hem qalghan hemminglarga shundaq éytqan, hazirmu silerdin néri bolsammu qaytidin aldin'ala agahlandurup éytimenki (siler Mesihning men arqiliq sözligenlikige ispat telep qilip kéliwatqininglar tüpeylidin), men barghinimda héchkimni ayimaymen; derweqe men arqiliq sözlewatqan Mesih silerge nisbeten ajiz emes,

12:13 «Méning bu adaletsizlikimni epu qilghaysiler!» — «adaletsizlik» intayin kinayilik, hejwiy gep, elwette — bu söz Pawlusning ulardin héch éqtisadiy yordam telep qilmay, ulargha xush xewerni heqsiz yetküzgenlikini körsitidu. Uning yuqirida esletkinidek, u Korintta xush xewerning xizmitide bolghinida, bashqa jamaatler uninggha yordam pulini ewitip berdi.

12:13 1Kor. 9:12; 2Kor. 11:9.

12:14 «Chünki izdiginim igilikinglar emes, belki özünglardur» — «izdiginim» — Injil, «Luqa» 19:10ni köring.

12:14 Ros. 20:33.

12:15 2Kor. 6:12.

12:16 «men silerge héch yük bolghan emesmen; biraq héligerlik qilip, men silerni bablap qoydum!» — bizningche bu yene tapa-tene, intayin kinayilik gep. Pawlus Korintliqlarni rohiy jehettin quwwetlimekchi bolup, özi ularning éynigha barmay (Korintliqlar belkim uning yordam-xizmitini ret qilghan bolatti), belki özi oxshash bashqa köyümchan qérindashlarni öz ornigha ewetti (17-ayetni köring).

—Lékin bashqilar mushu ayet: «beziler méni hiyligerlik qilip, yalghan sözlep, silerdin nep ündürüwalidu, déyiship yüridu» dep terjime qilidu.

12:19 «...silerning étiqadiglarini qurush üçündür» — grék tilida: «...silerni qurush üçündür». «Ademni qurush» toghruluq «Rimliqlargha»diki kirish sözünimu köring.

12:21 «Xudayim méni aldinglarda töwen qilip qoyarmikin...» — «aldinglarda», bashqa birxil terjimisi «siler tüpeylidin». Belkim ikkila xil terjimisi toghridur. «...téxi towa qilmighan nurgun ademlerning sewebidin Xudayim méni aldinglarda töwen qilip qoyarmikin, shularning qilmishliri tüpeylidin matem tutmay turalmaymenmikin, dep ensireymen» — Pawlus, Korintliqlarning téxi qet'yilik bilen towa qilip baqmighan gunahliri tüpeylidin yene xijil bolup qalimen, dep ensireydu.

13:1 «Her bir höküm ikki-üch guwahchining aghzida ispatlinishi kérek» — bu Tewratning sözi, shundaqla Tewratniki we Injildiki muhim bir prinsiptur. «Chöl.» 19:15, «Mat.» 18:16, «1Tim.» 5:19ni köring.

13:1 Chöl. 35:30; Qan. 17:6; 19:5; Mat. 18:16; Yuh. 8:17; Ibr. 10:28.

«Korintliqlarga «2»»

belki aldinglarda intayin qudretliktur; ⁴U derweqe ajizliqta kréstlengen bolsimu, lékin Xudaning qudriti bilen yenila hayat. Bizmu Uningda ajiz bolsaqmu, Xudaning silerge qaratqan qudriti bilan, Uninggha baghlinip hayat yashaymiz. ⁵Emdi özünglarni étiqadta barmu-yoq dep tekshürüp körünglar; özünglarni sinap béqinglar! Siler Eysa Mesihning özünglarda bolghanliqini (sinaqtin shallinip qalmisanglar!) bilip yetmeksiler? ⁶Emdi silerning bizning sinaqtin shallinip qalmighanliqimizni bilip qélishinglarni ümid qilimen.

⁷Silerning héchqandaq rezillik qilmasliqinglar üçün Xudagha dua qilimiz; bu, bizning sinaqtin ötti dep qarilishimiz üçün emes — hetta sinaqtin ötmidi, dep qaralsaqmu, meyli — muhimi silerning durus bolghanni qilishinglar. ⁸Chünki biz heqiqetke qarshi héch ish qilalmaymiz; némila qilsaq u beribir heqiqetni ayan qilidu, xalas. ⁹Chünki biz ajiz bolsaqmu, silerning küchlük bolghininglardin shadlinimiz. Shuningdek biz yene shuninggha dua qilimizki, siler kamaletke yetküzülgeysiler. ¹⁰Silerning yéninglarga barghinimda Reb manga ghulitish üçün emes, belki étiqadni qurush üçün amanet qilghan hoquqimni ishlitip silerge qattiq qolluqni körsetmeslikim üçün, men silerdin yiraqta bolghinimda mushularni yazdim.

¹¹Eng axirda, qérindashlar, shadlininglar; kamaletke yetküzülünglar, righbet-tesellide kücheytilinglar; bir oy, bir pikirde bolunglar; inaq-xatirjemlikte ötünglar; we méhir-muhabbet we inaq-xatirjemlikning Igisi Xuda siler bilen bille bolidu. ¹²Bir-biringlar bilen pak söyüşler bilen salamlishinglar. ¹³Barliq muqeddes bendilerdin silerge salam. ¹⁴Rebbimiz Eysa Mesihning shapaiti, Xudaning méhir-muhabbiti we Muqeddes Rohning hemrah-hemdemliki silerge yar bolghay!

13:2-3 «hazirmu silerdin néri bolsammu qaytidin aldin'ala agahlandurup éytimenki... men barghinimda héchkimni ayimaymen» — «héchkimni ayimaymen»: Pawlus «1Kor.» 5-babta, éghir gunah sadir qilghan bir kishi üsitidin «etliri halak qilinsun, shundaq bolghanda rohi Reb Eysaning künde qutquzular, dep Sheytangha tapshurulsun» dégen hökümni chiqarghan. Pawlus mushu yerde közde tutqini, gunahqa patqan kishiler oxshash hökümgé uchrishi mumkin, démekchi.

13:4 «Bizmu Uningda ajiz bolsaqmu...» — bu ajayib ibare toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng. «...bizmu Uningda ajiz bolsaqmu, Xudaning silerge qaratqan qudriti bilen, Uninggha baghlinip hayat yashaymiz» — démek, rosullar sirttin qarighanda ajiz körünsimu (we belkim özlirini ajiz hés qilghan bolsimu) u Xudaning Korintliqlar arisida Öz qudrisini körsitidighanliqigha ishinidu, shuninggha ishenchi kamil bolup, «Biz shu qudret bilen xizmitinglarda küchlük bolimiz» dégender bolidu.

13:5 1Kor. 11:28.

13:7 «bu, bizning sinaqtin ötti dep qarilishimiz üçün emes — hetta sinaqtin ötmidi, dep qaralsaqmu, meyli — muhimi silerning durus bolghanni qilishinglar» — démek, Korintliqlar rezilliktin towa qilghan bolsa, Pawlus we hemkarlirining xizmiti ünümlük, méwilik we shereplik körünüşhi mumkin — lékin Pawlusqa nisbeten, muhimi Korintliqlarning özlirining rohiy ehwalidur. Bu nahayiti ulugh söz toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

13:8 «Chünki biz heqiqetke qarshi héch ish qilalmaymiz; némila qilsaq u beribir heqiqetni ayan qilidu, xalas» — bu intayin ehmiyetlik ayet toghruluq «qoshumche söz»imizni körüng.

—Bashqa birxil terjimisi: «Biz heqiqetke zit ishlarni qilmastin, heqiqet boyiche ish qilishimiz kérek».

13:9 «Chünki biz ajiz bolsaqmu, silerning küchlük bolghininglardin shadlinimiz» — «küchlük» we «ajiz» rohiy terepte éytilgan, elwette.

13:10 2Kor. 10:8.

13:11 «righbet-tesellide kücheytilinglar» — mushu ibare grék tilida bir söz bilenla ipadiliniidu. «méhir-muhabbet we inaq-xatirjemlikning Igisi Xuda» — grék tilida: «méhir-muhabbetning hem inaq-xatirjemlikning Xudasi» — démek, U méhir-muhabbet, xatirjemlik bergüchi hem Öz herdaim méhir-muhabbette we inaq-xatirjemlikte turghuchi Xudadir.

13:11 Rim. 12:16,18; 15:5; 1Kor. 1:10; Fil. 2:2; Ibr. 12:14; 1Pét. 3:8

13:12 Rim. 16:16; 1Kor. 16:20; 1Tés. 5:26; 1Pét. 5:14.

Qoshumche söz

2:11

«Shuning bilan Sheytan bizdin héch üstünlükke érishelmeydu; chünki biz uning hiyle-mikirliridin bixewer emesmiz»

Bu sözler Pawlusning: — «**Lékin siler qaysibirini melum ish üçhün kechürüm qilghan bolsanglar, menmu hem uni shundaq qilghan bolimen; menmu melum bir ishni kechürüm qilghinimda (bির ishni kechürüm qilghan bolsam), men silerni dep Mesihning huzurida shundaq qildim**» dégen bayanidin kéyin kélidu. Kishilarning undaq qilishi yaki shundaq prinsiplar bizni qandaqmu «**Sheytanning hiyle-mikirliri**»din qutquzidu? Sheytanning hiyle-mikirliri derweqe köp, we peqet Xudaning Tewrat-Injilda xatirilengen yolyoruqliri hem pend-hékmetlirini qobul qilghuchilar, shundaqla shapaiti bilen ulargha emel qilghuchilarla shulardin xalas bolalaydu. Pawlusning bu pozitsiyesi Xudaning hékmetlirining peqet birinila körsitidu, biraq u intayin ehmiyetlik bir misal.

Mesilen, Korinttiki jamaettikilerdin biri ochuq-ashkare we üzlüksiz halda gunah sadir qilishqa bashlighan. Pawlus yene bu kishini eyibleydu, jamaet Pawlusning nesihitige qoshulup bu kishini jamaetning sorunliridin we hemrahliqidin chiqiriwétidu. Kéyin mushu kishi towa qilidu we jamaet uning towa qilghanliqini heqiqiy dep qobul qilidu, shunga tégishlik halda uni xushalliq bilen arisigha qayta alidu, deyluq. Shundaq ehwalda Pawlus ularning yénigha qaytip kelginide hergiz: «Siler némishqa mushu kishi heqiqiy towa qildimu-yoq dep méningdin héch meslihet sorimayla uni ibadet sorunlirlirlargha qaytidin qobul qildinglar?» dep sorimaytti. Shundaq pozitsiye Xudaning ademliride bolsa gumanxorluqni körsitip, ademning iman-étiqadini nabut qilishi mumkin. Pawlus eksiche: «Men siler kichiqarghan hökümlirlinglarni ishenchlik dep qaraymen, hörmetleymen — siler gunahqa pétip qalghanliqidin towa qilghan melum kishini kechürüm qilghan (yeni, uni jamaetke qaytidin qobul qilghan) bolsanglar, menmu mushu kishini qobul qilimen» deytti.

Andin Pawlus bu prinsipni hemmige ortaq qilip: «Men birsini epu qilghan (uni alaqe-hemrahliqigha qaytidin qobul qilghan) bolsam, men silerni dep shundaq qilimen» dep tetbiqlaydu. Biz buni shundaq chüshinimizki, melum bir adem (Korinttiki bir adem, deyli) Pawlusqa nisbeten gunah qilghan bolsa, u bu ishni bir terep qilghinida mushu gunahning peqet özige tegken tereplirigila emes, belki shu kishining illetlirining Korinttiki jamaetke tesir yetküzgen tereplirigimu köngül böletti. Eger mushundaq kishining peqet özige tegken terepliridila emes, belki jamaetke (shundaqla herqandaq kishige) tegken terepliridimu illetliridin towa qilghanliqigha Pawlusning közi yetken bolsa u uni qérindash süpitide qaytidin qobul qilatti. Chünki shundaq qilish hemmeylengimu paydiliq we yaxshi. U shunga jamaettin öziningki epu-kechürüm ishlirida bolghan höküüm-pemlirigimu ishinishni telep qilidu. Biz yene shuni éytalaymizki, peqet qelbide heqiqeten Xudaning xelqining ghémini üzlüksiz, herdaim yep turidighan bir adem shundaq éniq we roshen hökümlerni chiqiralaydu (11:28ni körüng). Shunga özara ishench we hörmet bolsa, bölgüchilik térigludek yochuqlarni tépish Sheytangha tes chüshidu.

«Korintliqlargha «2» »

4:11-12

«Chünki Eysaning hayati ölidighan etirimizde ayan qilinsun üçün, tirik qalghan bizler herdaim ölümgä tapshurulmaqtimiz. Shuning bilen bizde ölüm ishlewatidu, emma hayat silerde ishlewatidu»

Bizning xulasimizche Pawlus mushu ayetlerde «ölüm» toghruluq sözliginide, peqet xush xewerni jakarlaydighan uzun seperlerde pat-pat uchrighan ölümning xewpinila emes, belki ademning ichki dunyasigha baghliq rohiy «ölüm prinisipi»ni közde tutidu. Oqurmenlerge Pawlusning köp xetliride «ölüm»ni mushundaq rohiy meniside ishletkenliki ayan bolsa kérek.

Biz mushu prinsipni Reb Eysaning Özining sözliridin teswirlishimizge toghra kélidu: — (Injil, «Mat.» 16:24-25)

«— Kimdekim Manga egishishni xalisa, özidin waz kéchip, özining kréstini kötürüp Manga egeshsun! Chünki öz hayatini qutquzmaqchi bolghan kishi choqum hayatidin mehrum bolidu, lékin Men üçün öz hayatidin mehrum bolghan kishi öz hayatigha érishidu».

Bu bayan yene Injil «Luqa» 9:23-24de biz üçün xatirilengen: «**Kimdekim Manga egishishni niyet qilsa, özidin kéchip, her küni özining kréstini kötürüp Manga egeshsun! Chünki kimdekim öz hayatini qutquzimen deydi, choqum uningdin mehrum bolidu, lékin Men üçün öz hayatidin mehrum bolghan kishi hayatini qutquzidu**».

Luqa mushu yerde biz üçün Mesihning «her küni» dégen sözini xatirileydu. Bu söz bizge shuni roshen qiliduki, «öz kréstini kötürüş» peqet ademning krizisqa uchrighanda hayatining yönülishini burap pütünley özgertken qararila emes, belki herkünü qaytidin yéngilinishi kérek bolghan birxil bel baghlishidur.

Emdi «**öz kréstini kötürüş**» dégenni qandaq chüshinish kérek? Oqurmenlerge ayanki, «kréstke mixlash», «kréstlesh» Rim impériyesidiki eng rehimsiz we azabliq ölüm jazasi bolupla qalmay, yene eng shermende jaza idi. Ölümge mehkum kishi awwal pütünley yalingachlinip, urulidu, qamchilinip mazaq qilinidu; andin adette özi mixlinidighan kréstni ölüm jazasi meydanigha mürisige élip kötürüp apirishqa mejbur qilinidu; axirda u ashu kötürüp aparghan kréstke (puti we qoli) mixlinip öltürüldü. Adette öltürülgüchi kréstke ikki-üch kün ésilip azablinidu; her qétim tiniq alay déginide u mixlanghan putini ming teslikte tirep ténini yuqirigha kötürüshi kérek bolidu. Axir bérp u ussuzluqtin (su bérilmigen bolsa) yaki tiniq élishqa (özini yuqirigha tireshke) maghduri qalmay ölidü. Reb Eysa kréstlengende peqet alte saet ichide Öz rohini XudaAtisigha tapshurushi bilen öldi; bundaq ölüm möjize idi, chünki U: «**Héchkim hayatimni mendin almaydu**» dégenidi («Yuh.» 10:18, yene «Mar.» 15:44ni körüng).

Emdi «özining kréstini kötürüş» dégendin, «ölüm jazasini qobul qilishqa teyyar bolush» dégen mene chiqidu. Mushundaq sözler eyni waqitta adamlarni chöchütkenidi hem hazir mu adamlarni chöchitiwétish zörür. Emma mushundaq «ölüm» bolsa bashqilarni «Xudaning dushmanlirini» dep öz ölümü bilen öltürmekchi bolghan «shéhit»ning ölümü emes; undaq kishiler adiship bomba-miltiqlar bilen «Xudaning dushmanlirini öltürüş bilen Allani xursen qilimen» dep oylaydu. Injildin bilimizki, «Xuda méhir-muhebbettur», hem U hetta dushmanlergimu muhebbetni we kechürüm körsitishni emr qilidu, chünki u barliq insanlarni söyidu, dep bilimiz. Xuda Mesihning dunyagha kélishidin kéyin mömin bendiliridin héchqachan bashqa ademni öltürüshni telep qilghan emes.

«Korintliqlarga «2»»

Yaq, «öz kréstini kötürüş» «shéhit»ning ölumi emes; hem nadanlarche kréstsiman altun-kümüshtin yasalgan melum bir buyumni boynigha taqash emes. Köp ademler mushundaq nersini «tiltumar» süpitide taqaydu. Undaq qilish Tewratning roshen emrlirige xilap. Biraq hetta undaq nerse «tiltumar» dep taqalghan bolmisimu, bashqa kishiler uninggha qarap «mushu Mesihge ishengenler özlirining apettin qoghdilishi üçün tiltumarlarga éhtiyajliq» dep oylaydu. Elwette, ularning bizge kériki yoq; biz herhalda taqimasliqimiz lazim.

Xuda bizdin öz ixtiyarimiz bilen ölümge yüzlinishni bugün telep qilsa, shuninggha teyyarmubiz? Shundaqla addiy ölümge emes, belki Mesih üçün dehshetlik, shermendilik bir ölümge yüzlinishke teyyarmubiz? Étiqadchilar üçün «ölümge bérish» undaq kün (eger kelse) ömrude bir qétimla kélidu, elwette. Emma herbir künde birnechke yol kóz aldimizda turidu, biz ularin talliwalimiz; yol talliwalghinimizda Mesih xojayin bolamdu? Hayatimizda özimiz padishahmu, yaki Xuda padishahmu? Biz herkünü etigende ornimizdin turup tirik Xudagha: «Ata, mushu künni sanga tapshurimen! Sen xalighiningni manga körsitip bergeysen!» deymizmu? Shundaq qilidighan herbir kishi mol tejribilik bir hayatqa kiridu; chünki Xuda bizge muhebbet, mes'uliyet we heqqaniyet toghruluq ögitishke bashlaydu. Bashqilargha muhebbetni körsitish, köp ehwallarda öz xahishlirimizgha «yaq» déyishni telep qilidu. Biz «**bashqilardin ümid qilghan muamilini ularghimu körsitish**» üçün («Mat.» 7:12) özimizning xahishlirimizdin waz kéchip, özimizge pat-pat «yaq» déyishimiz kérek bolushi mumkin. Eger biz herkünü «axirqi qurbanliq»ni qilishqa teyyar bolsaq, emdi xushalliq bilen öz xahishlirimizgha «yaq» dégen birnechke kichikkine qararlargha kélishkimu teyyarmiz. Öz xahishlirimizdin waz kéchishlerni birxil «öz shexsimizning ölümü» dégili bolidu, Pawlus mushu ayetlerde «ölüm»ni shu meniside ishlitidu.

Emdi kishiler peqet öz nepsini qandurupla boldi qilsa néme boptu? Kishiler néme dep shundaq éghir yolni talliwalunsun?

Birinchi seweb, Xuda dégen Xudadur — U bizni we hemmini yaratqan, shuning tüpeylidin Uni söyüş we Uninggha itaet qilish kérek. U bizni Özi bilen yéqin alaqude we hemrahliqta bolush üçün yarattı; bizde Mesihning buninggha munasiwetlik bolghan: «**Men üçün öz hayatidin mehrum bolghan kishi öz hayatigha érishidu**» dégen qimmetlik wedisi bar. Shunga bu yolda yashashning netijisi xushalliq we bextke tolghan bir hayattur. Mesihning kréstlinishi milyonlighanlarga bext we hayat yetküzgendek, öz mömin bendilirining herkündiki kichik «ölüshliri», yeni öz xahish-nepsilirige «yaq», Xudaning körsetmilirige «maquul» déyishlirimu zerrichilik dairide bashqilargha bext yetküzidu. Mundaq prinsip yaki «rohiy qanuniyet»ning biz söygen, ghémini yeydighan, dualirimizning obyékti bolghan kishilerge alahide tesiri bar; Pawlus: «**Shuning bilen bizde ölüm ishlewatidu, emma hayat silerde ishlewatidu**» dégen mushu ajayib prinsip peqet bizning bashqilargha ochuq bir ishta muhebbet körsetkinimizdila emes, köp bashqa waqitlarda inawetlik bolidu. Biz söygen kishilerning yénida tursaqmu, nérıda tursaqmu, herqétim Xudagha boysunghinimizda, her qétim Muqeddes Rohqa egeshkinimizde, herqétim bashqilarni beriketlik bolsun dep öz xahishlirimizgha «yaq» déginimizde, emdi shu chaghlarda Muqeddes Roh arqiliq bizge rohiy jehette baghlangan kishilerge alahide bir beriket biwasite éqip baridu. Mushundaq beriket Xudaning mömin bendilirining hayatini janlanduridu, rohigha maghdur yetküzidu (grék tilida «énérgiyeleydu» dégen söz bilen ipadiliniidu), hetta biz söygen emma Xuda tonumaydighan ademlirimizning wujudida Muqeddes Rohning xizmetlirini tézlitidu; beriket melum derijide hetta alemshumul jamaetke éqip chiqidu. Bu prinsip Xudagha itaet qilishqa qanchilik zor túrtke-he!

«Korintliqlarga «2» »

5:14

«**Chünki biz birsi hemmeylen üçün öldi, shunga hemmeylennimu öldi, dep hésablaymiz**»

15-ayette biz «hayat bolghanlar» toghruluq oquymiz. Shunga addiy mentiqe bilen éytish kérekki, yer yüzidiki bezi kishiler emeliyette «hayat bolghanlar»din emes — ölüq yaki ölgen. Pawlus bu bayanni Mesihning muhebbitining bizni xush xewerni tarqitishqa türkte bolghanliqi bilen baghlighachqa, «**hemmeylen öldi**» dégen sözlerni Adem'atining barliq perzentlirining, jismani yehette téni tirik bolghini bilen barliq muhim yehetlerde, yeni rohqa ait yehetlerde heqiqiy «ölgen» ikenlikini körsitidu, dep qaraymiz. Shunga ularning hemmisi hayatliqning xush xewirini anglashqa intayin mohtaj. «**Mesih hemmeylen üçün öldi**» — yeni, öz rohimizda Xudani héch tonumighachqa «rohiy ölüq» bolghan hemmimizni menggülik hayatqa érishsun dep öldi.

«**Hemmeylen öldi**» dégen mushu bayan rosulning «Ef.» 2:1de: «**Siler bolsanglar, qebihlikliringlar hem gunahliringlarda ölgen bolup...**» dep éytqan sözige oxshash. Bizning «Efesusluqlargha»diki bu ayet üstidiki izahat hem qoshumche sözimizni körüng. Bayanni shu menide chühensek, töwende sherhileydighan 16-ayet bilen roshen munasiwiti barliqini körimiz.

5:16

«**Shuning bilen biz buningdin kéyin héchkimni insanlarche tonumaymiz; hetta biz Mesihni insanlarche tonughan bolsaq, buningdin kéyin Uni yene shundaq tonumaymiz**»

Bu sözlerning toluq menisi hem ehmiyiti qisqa shepilirimizdin köp halqip baridu; biz peqet töwende addiy bayqighinimizni körsitimiz: —

(a) «**biz buningdin kéyin héchkimni insanlarche** (yaki ademning balilirining közqarishi bilen) **tonumaymiz**». «ademni insanlarche tonush» — biz Xudani tonup yétishtin burun adamlarni bahalap kelgen yolda bahalashni körsitidu, xalas. Démek — Xudani tonughuche biz uchatqan kishining mektep körgen körmigenlikige, eqilli yaki eqilsizliqigha, talantli yaki tedbirsizlikige, küchlük yaki ajizliqigha, öz millitimizdin yaki yat eldin bolghanliqigha; bay yaki kembeghellikige, yuqiri tebiqilik yaki «tégi pes»likige, chirayli yaki setlikige, muweppeqiyet qazanghan-qazanmighanliqigha, ijtimaiy munasiwitining bar-yoqluqigha wehakazalargha qarap baha qoyup kelduq. Lékin Xudani tonughanlar üçün mushundaq ishlarning muhimliqi yoq bolup qaldi; chünki biz özgilerni Xudaning közliri arqiliq körgendek, ulargha Muqeddes Rohning küch-qudriti bilen qaraymiz. Arqa körünüşhi yaki «tégi» qandaqla bolmisun, qabiliyiti qandaqla bolmisun, mal-mülükliri qanchilik bolmisun, herbir kishi Xuda teripidin yekke-yégane yaritilghan we Uning aldida oxshash qimmette turidu; démek, hemmeylen Uninggha qimmetliktur. Bizning hemmeylenge bolghan pozitsiyemiz we hemmeylenge qilghan muamilimiz oxshashla méhir-muhebbet körsitish bolup özgiridu; bizning hemmeylenge qarap birinchi oyimiz (gunahkar ötmüshlirimizdikidek) men «Mushu kishidin qandaq paydilinalaymen?» yaki «Uningdin néme nep körimen?» dégenler emes; belki (15-ayette körsitilgendek, Pawlustek heqiqiy muhebbet bilen tesirlengen bolsaq) ulargha qarap ich-baghrimizda Rebbimizge: «Bu kishi téxi séni tonumaydu, ular rohiy ölüq, hayatliqning xewirini anglishi kérek bolghanlar; men uninggha shu xewerni anglashqa we chühinishke qandaq yardem qilay?» dep soraymiz.

«Korintliqlargha «2»»

(e) «**Hetta biz Mesihni insanlarche tonughan bolsaq, buningdin keyin uni yene shundaq tonumaymiz**»

Xet yézilghan waqtida, Korinttiki jamaette we Rim impériyesi boyiche Eysa Mesih bilen jismaniylar alaqide yaki munasiwette bolghan nurghun tarqaq kishiler bolsa kérek idi; beziliri Uning bergen telimlerini öz quligini bilen anglighan, beziliri késellerni saqaytqanligini öz kózi bilen kórgenidi. Beziliri Uninggha muxlis bolup egeshkenidi. Yene, shúbbisizki, undaq kishiler ichide beziliri mushu ishlar tüpeylidin méning Uning bilen bir munasiwitim bar dep oylap, shundaqla Uni jismaniylar kózliri bilen kórip baqmighanlardin beribir üstün turimen dégenler az bolmaytti. Mesih Eysa yer yüzide turghinida Uninggha egishishke bashlighanlar téximu shundaq oylap kététti. Emma Xudaning Rohi kelgende undaq barliq perq-ayrimilar yoqap kétédu. Derweqe, Reb Eysaning Öz muxlislerini birnechche qétim Uni tonumasliqi tüpeylidin eyblishi kérek idi. «Yuh.» 14:8-20de xatirilengen paranggha qarang: —

«**I Reb, Atini bizge kórsitip qoysangla, shu kupaye, — dédi Filip.**

Eysa uninggha: — Filip, siler bilen birge bolghiningha shunche waqit boldi, Méni téxiche tonumidingmu? Méni kórgen kishi Atini kórgen bolidu. Shundaq turuqluq, sen némishqa yene: «Bizge Atini kórsitkeysen» deysen?... ..Menmu Xuda Atidin tileymen we U silerge bashqa bir Yardemchi ata qilidu. U siler bilen ebedgiche birge bolidu. U bolsimu Heqiqetning Rohidur...

Azghina waqittin keyin, bu dunya Méni kórmeydu, lékin siler kórisiler. Men hayat bolghanliqim üçün, silermu hayat bolisiler. Shu künde Méning Atamda bolghanliqim, silerning Mende bolghanliqlar we Menmu hem silerde bolghanliqimni bilisiler...»

Muqeddes Rohning öz rohimizda bergen guwahliqi bilen biz «ishench»ning dairisidin «bilish» dairisige ótimiz. Bizning Mesihning toghroluq (Uning xewirini, démek) bilishimiz kérek bolupla qalmay, Uning Özini bilishimiz kérektur. Bundaq ish (tonush, bilish) Mesih bilen herqandaq jismaniylar munasiwet, hetta Uninggha egiship muxlisi bolush bilen hergiz bolalmaydu, peqet Muqeddes Rohning wehiyisi arqiliq «qaytidin tughulush» dégen möjize bilen bolalaydu. Xudagha ming teshekkür, mushundaq imtiyaz peqet Reb Eysa yer yüzide turghinida jismaniylar jehettin Uni anglighan we kórgen, shundaqla Uni «insanlarche tonughan»larghila mumkim qilinghan emes (démisekmu bular özi zor bir imtiyaz bolatti, elwette), belki Uninggha étiqad qilghanlarning hemmisi üçün mumkin qilinghandur! Hemmimiz (kózi bilen kórgenmu, kórmigenmu) Uni Rohta (Xudaning Rohida) herqandaq jismaniylar munasiwettin cheksiz chongqur derijide tonup yételeymiz!

6:9

«**Biz terbiyide jazalanduq-yu, emma ölümge mehkum qilinmiduq**»

Pawlus bu qisqa bayan bilen némini kórsitmekchi? U ózining we bashqa rosullarning tartqan azab-oqubetliri toghroluq sözlewattidu, elwette, emma bu azab-oqubetler hemme étiqadchilar üçün nemüne bolidu hemde u éytqan heqiqetler Mesihning yolida azab tartqanlarning hemmisi kórinidu.

Grék tilida «**terbiyide jazalanduq**» dégen söz qanunning jazasini emes, belki atining öz balisigha bergen terbiyasini kórsitidu. Birsu Xudaning Rohi arqiliq Xudaning yéngi hayatini qobul qilip, Xudaning ailisidiki eza bolghandin keyin, Xudani xursen qilidighan pak-muqeddes turmushni ótküzüshke tolimu tesha bolidu; derwerqe gunahqa qul qilghan kona asaretler uningda sundurulidu. Emma daim dégüdek barliq kona illet-adetler pütünley yoqalmighan bolidu, kona pozitsiyeler pütünley ózgertilmigen bolidu; undaq ehwalda ajayib ish shuki,

«Korintliqlargha «2» »

Xudaning terbiyisi béshimizgacha chüshidu («Pend.» 3:11, «Ibr.» 12:1-13ni körüng). Qaytilaymiz, bu «qanun jazasi» emes (birla gunahning tégishlik jazasi bolsa derhal dozaxqa chüshürülüshtin ibarettur), belki ademni tüzütidighan terbiyidir. Bu terbiye her türlük bolidu. Belkim eng azabliq peqet wijdanda eslep turghan meghlubiyetlerning azabi bolsa kérek; bezi waqitlarda gunah sadir qilghandin kéyin, gerche adem özini kechürüm qilinghan dep bilgen bolsimu, uning Xudaning Rohini azablandurghanliqigha baghlanghan chongqur sézim wijdanida qalidu («Ef.» 4:30). Bezi waqitlarda terbiye késellik, hetta ölüm bolidu («1Kor.» 11:29-30 we 5:1-5ni körüng. Emma bundaq déyishimiz, barliq késellikni Xudaning terbiyisi, déginimiz emes). Xudaning terbiyisi ölüm bolsa, bu Uning rehimdilliqida gunahkar ademning téximu köp gunahlarni sadir qilishidin toxtitilishi hemde jamaetning köprek daghlardin saqlinishi üçün bolidu; Uning danaliqida U hemmeylenge nisbeten u ademni dunyadin ayriwétish eng yaxshi tedbir dep qarar qilghan. «1Kor.» 5-bab toghrisidiki izahatlimiz we «qoshumche söz»imizni, yene «1Yuh.» 5:16ni körüng.

Eger birsi «ömrde birla qétim kelgen» guwahliq bérish pursitini qoldin bergen bolsa, yaki dehshetlik gunah sadir qilghan, shundaqla jamaetning guwahliqigha zor dagh chüshürgen bolsa terbiyilik jaza qandaq bolidu? Ishlarni eslige keltürgüdek imkaniyet bolmisa néme qilghuluq? 6:9diki ayetke qarighanda, Pawlusning özi shundaq qorqunchluq rohiy chekke yétip barghan bolushi mumkin — chünki u Perwerdigarning éghir terbiyisini körgen (**«ölümge mehkum qilinmiduq»**, deydu). Hemmimiz Xudaning terbiyisini tétishimiz kérek — bolmisa biz «haramdin bolghan», Xudaning heqiqiy perzentliri emes bolup qalimiz. Emma Pawlus shu muhim tüp sawaqni ögendi — gerche men éghir terbiye astida bolsammu, téxi tirik tursammu, emdi Xudaning méni téxi hayat qaldurushida Öz meqsiti bar; ehmiyetlik hem tégishlik xizmet beribir méni kütmekte, dep biletti. Uninggha nisbeten Xudaning uni tashliwetmigenlikige bashqa héch delil-ispat kérek emes idi — peqet uningda hayat bolsila, bu pakit uning ümidsizlenmey Xudaning yolida kéler qedemni ümid bilen izdishi üçün kupaye we türtke idi. **«Biz terbiyide jazalanduq-yu, emma ölümge mehkum qilinmiduq»** — shunga algha basimiz!

Iane toplash, jamaetning pulini bashqurush — bezi prinsiplar (8-9 bab)

Pawlusning bu xétide Yérusalémdiki kembegheller üçün chong iane toplash toghruluq shunche köp tepsiliy orunlashturushliri we körsetmiliri yéziqliq bolghachqa, uning nesihetliridin, pilanliridin we ishning yolliridin paydilinip bezi prinsiplarni qayta körüshimizge toghra kélidu.

(a) Biz bashqa yerlerde éytqinimizdek, Pawlus bir qétimmu özi üçün iqtisadiy yardem sorap baqmighan. Bezi jamaetler uninggha pat-pat shundaq yardem qolini uzatqini bilen, qaytaymizki, u héchqachan mushundaq telep qilmighan. Lékin u pat-pat hajiti chüshken bashqilar üçün shundaq sorighan. Eger бүгүнкү күнлерде Xudaning xizmitide (bolupmu jamaetlerni qurghanda) küchlüklüki we pidakarliqligi bilen «rosul» dep atashqa bolidighanliri bar bolsa (biz undaq adamlarni intayin az uchrattuq), ularni pul tereptimu oxshash ülgé körsitishi kérek, deymiz.

(e) Xudaning yolida béghishlanghan pulni, bolupmu jamaet toplighan yaki iane qilinghan pullarni bir terep qilghanda, az dégende ikki, yaxshisi köprek ishenchlik qérindashlarni uninggha teng igidar qilish kérek. Yene eng yaxshisi, qérindashlar telim we xush xewer yetküzüsh xizmitide bolmisun — chünki telim bérish yaki xush xewet tarqitish xizmitini toghra

«Korintliqlarga «2»»

orundash uchün Reb aldida kütüp dua qilishta köp waqit telep qilidu («Ros.» 6:2ni köring). Mumkin bolsa waqti-waqtida jamaetke yaki jamaetlerge pulni qandaq ishletkenlik toghruluq melumat bergen yaxshi.

(b) Bügünki künlerde köp jamaetlerde Xudaning xelqining kirimining «ondin biri»ni öshre-sedique tapshurushi kérek, dégen telim bérilmekte. Bezi qérindashlar Tewratni (Musa peyghemberge chüshürülgen qanun)ni aldirap oqup, Yehudiy xelqtin «ondin biri» telep qilinghanliqini körüpla, jamaettimu shundaq bolidu, dégen xulasige keldi. Emeliyette bolsa Yehudiy xelqidin üç xil «ondin biri» telep qilinghan. Bularning hemmisini hésablasaq jemi bolup kirimning 10shge emes, belki 23shge yéqin kélishi mumkin. Emma Pawlus we héchqaysi bashqa rosul hem Mesih Eysaning Özi «ondin biri» toghruluq héchqandaq telim bergen emes. Pawlus bu xétide: «**öz könglide pükkiniche bersun**» — deydu. Uning tekitleydighini sediqining qanchilikide emes, belki uni bergüchining pozitsiyesinde idi. «**Her adem héch qiynilip qalmay yaki mejburen emes, belki öz könglide pükkiniche bersun; chünki Xuda xushalliq bilen bergüchini yaxshi köridü**» (9:7).

Buni dégini bilen, Injilda sedique-xeyrxahliq toghruluq bérilgen telim shuki, étiqadchining öz **barliqi** (yeni pul-bisat, waqit-desmaye, talant-qabiliyetliri) Rebke mensup, özini bolsa bularning waqitliq ghojidari, xalas, dep qarishi kérek («Luqa» 16:12). Ishengüchi bularning **hemmisini** ishqa sélishtirish qararigha kélishi kérek we waqti kelgende Igemizge ular toghruluq hésab tapshurushi kérek. Qisqisi, hemmisini Xudaning qoligha tapshurghan bolsaq, Uningdin bularning hemmisige yaxshi ghoidarlik qilishqa danaliq sorisAQ, emdilikte sedique, xeyr-saxawet bérish bu danaliqning bir qismi bolidu, elwette. Biz peqet shuni qoshup éytimizki, «**hemmidin ochuq qolluq Bergüchi**» bolghan Xuda bilen bille mangghan kishiler beribir axir bérir Uninggha oxshash «ochuq qolluq» dep bilinidu.

Pawlusning «maxtinish»i, guwahliqi we «exmeqlik»i toghruluq

Oqurmenler kényinki bablarda (10-12) Pawlusning «maxtinishning kérekliki»ni tilgha alghinigha, shundaqla özining undaq qilghinida «exmeqlik» dep teswirlenginige heyran qélishi yaki sel qaymuqup qélishi mumkin. Korinttiki jamaet öz arisida özlirini «rosullar», hetta «qaltis ulugh rosullar» dep atap, Xudaning mömin bendiliridin payda ündürgüchilerning yalghanchiliqini heqiqiy rosullarning turmush istilidin perq ételishi uchün, Pawlus özi toghruluq — yeni Xudaning uni qandaq ishletkini, uning qandaq éghir sinaqlar, japa-musheqqetler we azab-oqubetlerdin ötküzgenlik toghruluq sözleshke mejbur boldi. Mushundaq atalmish rosullarning Pawlus we hemkarliri bilen héchqandaq sélishturghuchliqi yoq idi; Pawlusning guwahliqini oqughan herqandaq obyéktp oqurmenge ularning yalghan pochiliqliri ayan bolatti. Pawlus birnechche tereplerde özi hem hemkarliri toghruluq guwahliq béridu: —

- (a) ularning xizmitining pakliqi we «süpsüzük» süpiti (4:1-2);
- (e) Xuda ularning béshidin ötküzgen, shundaqla ularni sinighan nurghunlighan azab-oqubetler (6:3-10);
- (b) bu yalghan «qaltis uluq rosullar»gha oxshimaydighan, uning özini héchkim bilen sélishturmaydighan aditi (10:12-13);
- (p) uning ulardin iqtisadiy yadrem telep qilmaydighan xizmet istili (11:5-13);
- (t) u künden-künge yüzlengen xewpler (11:16-27);

«Korintliqlarga «2» »

- (j) uning üzlüksiz hemme jamaetlarning chongqur ghémini yeydighanliqi (11:28-29);
- (ch) Xuda özige amanet qilghan mol wehiyler (12:1-5);
- (x) xizmitide körsitilgen köp karametler we möjiziler (12:11-13).

Bularni éytqini bilen, Pawlus bularni bayan qilishni «exmeqlik» deydu. Hemmisi heqiqet bolghini bilen, waqit serp qilip özi toghruluq sözlesh özige nepretlik ish idi; uning pütkül wujudining qizghinliqi bolsa özining hoquqi yaki xizmitining keng dairiliri emes, belki Xudani jakarlashtin ibaret. Jamaetler uning hoquqini tonup yétip qobul qilghan bolsila, u bularni ispatlashqa waqit serp qilmay, Mesihning shan-shereplirini ayan qilishqa bashlighan bolatti; Xuda uni del shu ishqa chaqirghanidi. Lékin biz uning öz xizmiti we özining ishliri toghruluq mushu teriqide sözleshke mejbur bolghanliqi tüpeylidin chongqur minnetdarmiz; chunki birinchidin bu bayanlar heqiqiy xizmetkar we heqiqiy rosulning qandaq ikenlikini körsitidu; ikkinchidin, bir rosulning qandaqtur bir «xasiyetlik adem» emes, belki bizdek insan bolghanliqi ayan qilinidu. Shuning bilen bizler peqet «sapal idishlar» (4:7) bolsaqmu, bu bayanlardin Xudaning hemmidin qimmet göhiri, yeni Mesihning bayliqlirini biz arqiliqmu ayan qilishqa layiq körüşimu mumkin, dep ilham alimiz (4:5-7).

Biz qoshup éytip ötimizki, eger jamaetler Xudaning Muqeddes Kitabta wehiy qilinghan sawaq-körsetmilirige qulaq sélishning ornigha peqet ademlerning «hayajanlanduridighan guwahliqliri»ni anglashqa köp waqit ishletse, ularmu «exmeqlik» bilen shughullangan hésablinidu.

Mesihning rosullirini tonup yétishning we ularning hoquqini qobul qilishning muhimliqi

Biz yuqirida Pawlusning «exmeqlik qilip», özining rosulli hoquqini testiqighanliqi üstide toxtalduq. Emdi ««rosulluq hoquq»ni qobul qilish némishqa shundaq muhim?» dep sorisاق paydiliq bolidu.

Buni tekshürüş üçün Mesihning rosullirigha éytqan sözlirini qaytidin oqushimizgha toghra kélidu. Awwal Pétrusning Eysani «Mesih» we «Xudaning Oghli» dep étiqadini étirap qilghanda, Mesihning uninggha éytqan sözlirige qaraymiz: — Injil, «Mat.» 16:15-19: —

«U (Eysa) ulardin:— Silerchu? Siler Méni kim dep bilisiler? — dep soridi.

Pétrus depmu atalghan Simon:— Sen menggü hayat Xudaning Oghli Qutquzghuchi-Mesih ikenen, — dep jawab berdi.

Eysa uninggha: — Némidégen bextliksen, Yunus oghli Simon! Buni sanga ashkarilighuchi et igiliri emes, belki ershtiki Atamdur. Sanga shunimu éytayki, sen bolsang Pétrus [menisi «tash»]. Men jamaitimni bu uyultash üstige qurimen. Uning üstidin tehtisaraning derwaziliri [(ölümning küchi)]mu ghalib kélelmeydu. Ershning padishahliqining achquchilirini sanga bérimen. Séning yer yüzide yol qoymighanliring ershtimu yol qoyulmighan bolidu; séning yer yüzide yol qoyghanliring ershtimu yol qoyulghan bolidu, — dédi».

Mushu yerde biz Rimdiki Katolik «papaliqi»ning «rosul Pétrus Rimdiki tunji papa bolghan» hem «Pétrustin tartip «Xudaning jamaiti «papa» üstige ul sélinghan halda ösken» dégen kupurluq yalghan bimenilikige reddiye bérishke köp waqit ishletmeymiz; peqet shuni deymizki, mushundaq sepsete Eysaning 18-ayette xatirilengen sözliri bilen yoqqa barawer qiliwétildi:

«Korintliqlarga «2»»

«**Sen Pétrus** (grék tilida «kichik tash» dégen menide) **we men bu uyultash** (grék tilida «pétra», yoghan bir qoram tashni körsitidu) **üstige jamaitimni qurimen**». Kichik bir tash «pétrus» hergiz yoghan tash «pétra» bolmaydu. Xéli roshenki, «pétra» dégen söz («ayalche rod»ta bolghachqa): —

(a) jamaetning uli Pétrusning étirap qilghan **étiquadi**, yaki;

(e) Mesihning Özi jamaetning ulidur.

Biz Mesihning sözining menisi toghruluq birinchi közqarashta bolimiz, démek, Mesihning jamaiti étiquad dégen uyultashning üstige qurulmaqta; bu étiquad insandin kelgen emes, belki XudaAtadin wehiy arqiliq kelgendur (17-ayetni körüng), dep qaraymiz. Pétrusning jamaetlerge yazghan birinchi xétidiki buni éniqlaydighan sözlirini körüng («1Pét.» 2:4-9).

Shunga Pétrus özi **jamaetning uli emes**. Halbuki, buningdin éniq körünüp turuptuki, Reb Eysa bu weqedé uninggha heqiqiy bir xil hoquqni, yeni «**ershning padishahliqining achquchliri**»ni tapshurdi. Pétrusning roli, ademler Xudaning padishahliqigha kiridighan ishiklerni achquchi bolidu. «Rosullarning paaliyetliri»diki xatirilerdin del mushu ishni körimiz:

—

(a) Pétrus Yérusalémde, dunyaning bulung-puchqaqlirighiche bolghan, «orma héyti»ni tebrikleške yigilghan Yehudiylarğa Xudaning padishahliqigha kiridighan ishikni «peyghemberlik sözliri» bilen achi («Rosullarning paaliyetliri» 2-bab); chunki u: Xudaning «yéngi ehde»si «**Rebbimiz Xuda Özige chaqirghan kishilerning hemmisige**» jümlidin «**siler we silerning ewladliringlar hemde dunyaning bulung-puchqaqlirida yashawatqanlarga**» échildi, dep jakarlidi. Xudaning Rohi uning arqiliq sözlep «ishik achi».

(e) U Yuhanna bilen Samariye shehiridiki étiquadchilargha (ularni «shalghut Yehudiy»lar désekmu bolidu) Muqeddes Rohni qobul qilishi üçün ishik achi («rosullarning paaliyetliri» 8:14-17ni körüng).

(b) Xuda «yat eller» (Yehudiy emesler)ge étiquadning ishikini échish üçün uni ishletti («Rosullarning paaliyetliri» 10-bab).

Bularning hemmisi Injildiki Luqa wehiy bilen yazghan «Rosullarning paaliyetliri» dégen qisimning béshida yézilghan sözige mas kélidu: —«**Hörmetlik Téofilos, deslepki bayanimda, Eysaning ish qilishda we telim bérishde bashlanghan... barliq ishliri toghruluq bayan qilghanidim**» (1:1).

Estayidil oqurmenler derhal Luqaning birinchi tarixini (Injil, «Luqa») peqet bir bashlinishning bayanila, xalas, dep bayqaydu. Gerche Reb Eysa asmanğa qaytqan bolsimu, Luqa hazir yazmaqchi bolghan qisim («Rosullarning paaliyetliri») Reb Eysaning «ish qilish»i hemde «telim bérish»ining dawamini bayan qilidu, démekchi — derweqe uni yazghan. Emma Mesihning hazir «ish qilish»i we «telim bérish»i Uning insaniy téni arqiliq emes, belki «U tallighan rosullar» we «Uning téni bolghan jamaet» arqiliq, Muqeddes Rohning ilhami we küch-qudriti bilen bolidu. Shuning bilen bu qisimning namini «Eysaning ishliri we telimlirining dawami» dep qoyushqa belkim toghra kéletti (Luqa bu qisimni yézip ikki yüz yildin kéyin uninggha «Rosullarning paaliyetliri» dégen nam qoshulghan).

Biz mushu yerde: «Kishiler Pétrusning Muqeddes Rohning ilhami bilen «orma héyti»de éytqan sözlirini ret qilghan bolsa, Xuda buninggha qandaq qaraytti?» dep sorisاق bolidu.

«Korintliqlarga «2» »

Ikkilenmey jawab bérimizki, ular (Pétrusning aghzi arqiliq éytilgan) Mesihning Özining sözini ret qilgan bolatti. Chünki U Pétrusqa Özining sözlësh hoquqini amanet qilganidi. Bu elwette hem ademni qorqitidighan lékin yene intayin ajayib ishtur. Pétrustin Pawlusqiche barliq rosullarning guwahliqliridin özlirini gunahliq ademler, emma Mesih teripidin chaqirilghan we Uning teripidin gunahdin qutquzulghan dep bilgen, dep bilimiz. Yene kélip biz shuni bilimizki, ular gunahdin qutquzulghan bolsimu (gunahdin qutquzulghan barliq ademlerning wujudida bolghandek), gunah sadir qilish mumkinchiligi ularda téxi mewjut idi. Ular «mukemmel ademler» emes idi («Fil.» 3:12ni körüng). Halbuki yene bir tereptin ular herhalda Mesih Öz hoquqini amanet qilghan ademlermu idi.

Biz Reb Eysa rosullirigha axirqi éytqan sözlerni uqush üçün Injildiki «Yuhanna» qismining 14-16-bablarigha azraq qarayli. U shu chaghda ulargha Muqeddes Rohni qobul qilishning mutleq zörüriyiti toghruluq éytti. Mesih Özi ulargha tashqiri munasiwette néme bolghan bolsa, Muqeddes Roh ulargha roh-qelbide oxshash bolidu — yeni «Teselli Bergüchi», «Muellim», «Yardemchi», «Righbetlendürgüchi» bolidu. Mesih, «Teselli Bergüchi»ning xizmet qilip Men Özüm silerge bu chaghqiche ögetkinimdin köprek ögitidu, deydu: —

(«Yuh.» 12:16-15)

«Silerge éytidighan yene köp sözlirim bar idi; lékin siler ularni hazirche kötürelmeysiler. Lékin U, yeni Heqiqetning Rohi kelgende, U silerni barliq heqiqetke bashlap baridu. Chünki U Özlükidin sözlimeydu, belki némini anglighan bolsa, shuni sözleydu we kelgüside bolidighan ishlardin silerge xewer béridu. U Méni ulughlaydu; chünki U Mende bar bolghanni tapshuruwélip, silerge jakarlaydu. Atida bar bolghanning hemmisi hem Méningkidur; mana shuning üçün Men: «U Mende bar bolghanni tapshuruwélip, silerge jakarlaydu» dep éyttim».

Mana bu Reb Eysaning Öz rosullirigha yer yüzide bergen telimide hemme ögetmekchi bolghan ishlarni téxi ögitip bolghan emes, dégen roshen bayanidur. Addiy seweb shuki, «**Siler ularni hazirche kötürelmeysiler**» — ular téxiche özining ajizliqini we ishenchsizlikini tonup yetmigen ademler — ular yenila «özige tayangan», insanlarche közqarashlarda bolup insanlarche oylaydu. Ular peqet özlirining Mesihge egishishte mutleq iqtidarsiz ikenlikini bilip yétishi kérek idi. Mesih qolgha élinghan, soraqqa tartilghan we kréstke mixlanghandila andin ular bu nuqtini chüshinishke bashlaydu, shundaqla «ustazimizning téshimizda emes, ichimizde makan qilishigha mohtajmiz» dep bilip yétetti. Shu chaghda ular Muqeddes Rohni qobul qilishqa teyyar bolatti we Reb munu yerde wede qilghinidek, Muqeddes Roh ularning chüshenchilirini özgertip, ularni «**barliq heqiqet**»ke yéteklep ögitidighan bolidu. Héch reddiye bergüsizki, Roh ulargha ögetken karamet ishlar del Mesihning ölüm we tirilishining toluq menisini, Xudaning jamaet toghruluq menggülik planini, Mesihning dunyagha qaytip kélishini we yéngi asman-zéminni öz ichige aldi; bular del Injildiki rosullarning jamaetlerge yazghan mektupliride xatirilengen ajayib wehiylerdin ibaret. Bu mektupler del shu jamaetler teripidin biz üçün saqlanghan bolup, Injil del bu mektupler (Pétrus, Yaqup, Yehuda, Yuhanna we Pawlusning mektupliri)din we Eysaning terjimihali xatirilengen «Töt Bayanchi» (rosul Matta, Markus, Luqa we rosul Yuhanna)ning bayanliridin terkiib tapidu.

Shunga jamaetke nisbeten herbir rosulda Reb Eysadin tapshurulghan telim bérish hoquqi bar idi, bu telimler Injilda biz üçün saqlanghan xetlerde tépilidu dep bilip yétish intayin muhim; démek, hemme étiqadchilar bularning barliqini Reb Eysaning Özidin kelgen dep étirap

«Korintliqlarga «2»»

qilip ulargha toluq boysunushi zörür. Shundaq qilishni ret qilish Xuda bilen qarshilishidighan kupurluqtur.

Gahi waqitlarda biz niyiti yaxshi emma yoldin adiship ketken, «biz peqet Eysa Mesihning töt terjimihalida biz üçün xatirilengen sözlirige boysunimiz — Pétrus, Yaqup, Yehuda, Yuhanna hem Pawluslar bolsa, ular peqet insan, ularning mektupliri peqet özlirining pikirleri, xalas» deydighan kishilerge yoluqup qalimiz. Ishinimizki, biz bundaq pikirde bolushning nadanliq, hetta xeterlik ézitquluq ikenlikini ispatlash üçün yéterlik sözliduq. Kimdikim Mesihning «töt terjimihali»da xatirilengen sözlirige ishengen bolsa, Uning rosullirining mektupliride xatirilengen sözlirininimu oxshash hoquqqa ige dep qobul qilishi kérek.

Biz hazir, herbirsi qimmetlik heqiqetni öz ichige alghan üç bayan (13:4-7) üstide toxtilimiz: —

(1) 13:4

«U derweqe ajizliqta kréstlengen bolsimu, lékin Xudaning qudriti bilen yenila hayattur. Bizmu uningda ajiz bolsaqmu, Xudaning silerge qaratqan qudriti bilen, Uninggha baghlinip hayat yashaymiz».

Bu bayan bizni Reb Eysa Mesihning kréstlenginide néme ishlarning heqiqeten yüz bergenlikining téximu chongqur échilish imkaniyiti bilen teminleydu; u chongqur bir sirni öz ichige alidu, dep qaraymiz. Bu sir üstide mushu yerde peqet qisqiche toxtilimiz. Emeliyette bu sir özi yuqiriqi abzaslarda éytqinimizdek, Mesih Eysaning: «**Muqeddes Roh Mende bar bolghanni silerge yetküzüp ayan qilidu**» dégen wedisidin chiqqan wehiylarning bir obdan misalidir.

Pawlus Reb Eysani «**ajizliqta kréstlengen**» deydu; biz Reb Eysa yer yüzide qilghan barliq xizmitide Muqeddes Roh teripidin zor küch-qudret bilen «mesih qilinghan» dések xata bolmaydu, elwette (mesilen, «Luqa» 4:14 we «Ros.» 10:38ni körüng). Biz bashqa yerlerde éytqinimizdek, U (Atisining emri bolmisa) Özining xudaliq köch-qudritini héch ishletken emes, belki insan süpitide Muqeddes Rohning quwwetlendürüş hem küchlendürüşliri bilen barliq möjizilerni yaritatti we telim béretti. Emise Uning eng ulugh xizmiti, yeni kréstke mixlinip qurbanliq bolushi toghruluq «**U ajizliqta kréstlengen**» dep oqush ademni heyran qalduridu. Shu chaghda mushu «zor küchlendürüş» nede bolghandu?

Biz Eysaning kréstke ésilghan chaghdiki: «**I Xudayim, i Xudayim, némishqa méni tashliwetting?!**» dégen dehshtelik warqirishidin Uning shu peyette yalghuz ikenlikini bilimiz. Heqiqiy yalghuzluqta idi — U XudaAtisi teripidin waz kéchilgen — chünki U biz üçün gunah kötürmekte idi; Pawlus 5:21de éytilghandek U shu chaghda emeliyette «**gunah»ning özi qilinghan**. Barliq yar-yölek, barliq teselli, muhebbetning barliq bésharetliri, barliq yoruqluq, barliq küchlendürülüş Uningdin ketkenidi — bizning gunahlimizni U yalghuzla, insanliqining mutleq hem toluq ajizliqida kötürdi; shundaq qilip, héch righbetsiz, héch türtkisiz bolup, hetta Ibrahimning Ishaqni qurbanliq qilishqa teyyar bolghan iman-ishenchidin ming hesse sap iman-ishench bilen U axirghiche Özining heqqaniyliqi we Atisigha baghlangan sap we toluq, mukemmel muhebbitini özgertmey, ajizlashturmay saqlap keldi. «**Xudaning qudriti bilen yenila hayattur**» — ehwal qandaqsige bashqiche bolsun? Xuda shundaq mukemmel Bolghuchini ölümde qaldurup tirildürmey qoyarmidi?! Uni «Uning ong yénida olturghuzmay» turalamti?!

«Korintliqlarga «2» »

Qedirlik aka-uka, acha-singllirim (siler uni qobul qilgan bolsanglar), özünglarning we méningmu roh we qelbimizni Öz Rohi arqiliq makan tutquchi Eysadur! Emdi bizge yene néme ish mumkin bolmisun?

Pawlus yene **«bizmu uningda ajiz bolimiz»** deydu. Bu bayanmu ademni heyran qalduridu. Emma biz bu xettiki «ajizliqning beriketliri» toghruluq bashqa sözlarning yorutushliri bilen uni asanraq chüshineleymiz. Xuda bizni küchlük er-ayallar qilmaqchi bolsa (shundaq qilishni xalaydu), emdi Uning awwal bizni ajiz qilishigha toghra kélidu. Démek, U awwal özimizning iradisining we eqil-idrakining küchsizliki, tayanchsizliqi we exmeqliqini ögitishi kérek. Peqet shundaq bolghandila andin biz heqiqeten Uninggha tayinishqa bashlaymiz we Pawlus bilen teng: **«Xudaning silerge qaratqan qudriti bilen, Uninggha baghlinip hayat yashaymiz»** déyeydighan bolimiz.

(2) 13:7

«Silerning héchqandaq rezillik qilmasliqlar üçün Xudagha dua qilimiz; bu, bizning sinaqtin ötti dep qarilishimiz üçün emes — hetta sinaqtin ötmidi, dep qaralsaqmu, meyli — muhimi silerning durus bolghanni qilishlari».

Bu ayet üstide biz peqet qisqiche shuni bayqaymizki, uningda «muhebbetning cheksizliki» körünidu. Pawlus jamaetni shunche qizghin söyidiki, gahi waqitlarda özini we uninggha kélidighan in'amni pütünley untup kététti, dések ashuruwetken bolmaymiz. Uning pütkül neziri bashqilarning berikiti, yeni menggülik berikiti üstige sélinghan. U özi üçün Xudaning hemrahliqidiki hayatgha érishken; lékin bashqilarning shu hayatning shan-sheripige kirishke bashlighinida uning shadliqi toldurulghan bolidu. Bu niyatning shadliqini u özide qalduruwalmay, bashqilar bilen ortaq behrimen bolush zörür dep qaraytti. Yuqirida neqil keltürülgen, Eysaning Xudaning yolida ademning **«öz hayatini pida qilish»** toghrisidiki sözlirige qaytidin qarang («Luqa» 9:24). Derweqe, Pawlus shu derijide **«öz hayatini pida qilghan»**ki, u «peqet siler Xuda bilen durus munasiwette bolsanglar, silerde beriket bolsila, özüm néme bolsam perwayim pelek», dégendek bolidu. Yene 9-ayetni körüng: **«Chünki biz ajiz bolsaqmu, silerning küchlük bolghininglardin shadlinimiz!»**.

Biz Pawlusning mushu könglidiki pozitsiyisini yene «Rim.» 9:1-5de xatirilengen duasida we Musa peyghemberning Israil üçün bolghan, «Mis.» 32:30-32de xatirilengen duasida bayqaymiz. U pozitsiye, elwette, bizning beriketke érishishimiz üçün bizni dep lenetke qélushqa teyyar bolupla qalmay, heqiqeten lenetke qalghan Mesihning bizge baghligan muhebbitining jewhiridur («Gal.» 3:13-14).

(3) 13:8

«Chünki biz heqiqetke qarshi héch ish qilalmaymiz; némila qilsaq u peqetla heqiqetni körsitidu, xalas»

Pawlus meyli ishlar néme we qandaqla körünsun, hemme ishlar eyni pétide, yeni her köngülning heqiqiy meqsiti, her heriketning tüпки türtkisi axir béríp ayan qilinmay qalmaydu dep obdan biletti. Bu ayan qilinish bu dunyada bolmisa Mesih yer yüzige qaytip kelginide choqum bolidu. Elwette, Junggoda we Ottura Asiyadiki bashqa yerlerde undaq köngüldiki addiy

«Korintliqlarga «2»»

éniqliq az uchraydu. Birnechche yüz yildin béri néme ishning heqiqetliki bolsa peqet shamalning qaysi yónilishke chiqqanliqi bilen békitilip kelgen, xalas. Yéngi hökümet yaki hoquq bashqa ishni heqiqet dep békitse, hemmeylen «téghishlik bolghan»gha ishinip kétidu. Lékin «heqiqet dégen heqiqettur», we axirida hetta u uninggha eng qattiq qarshi bolghanlarning yürüş-turushliri arqiliqmu ispatlinidu. Yéqinqi éniq misallar köp. Hemmige melumki, nurgun insaniy pelsepilik uqumlarning asasi «Insanning tebiiti asasen yaxshi» dégenliktur. Démek, «Yoldin chiqqan qilmishlar bolsa yaki ijtimaiyetke ziyani yetküzidighan illetler bolsa ularning hemmisini bilim we maarip bilen tüzetkili bolidu» deydu. Emma pütkül Asiyadikilerning qaysisi hazir «insanning tebiiti asasen yaxshi» dep (birersi birer qétim shuninggha ishengen bolsimu) ishinidu? Chünki eslide mundaq pelsepe dogmilirini eng qattiq terghibat qilghanlar del özliridin burunqilardin yene téximu chirikliship ketkenlerdin bolghandur. Tewrat-Injilning «barliq insanlar gunahkar» dégen guwahliqqa eng qarshi turghanlarning özi buninggha eng roshen we qayil qilarliq guwahchi bolup chiqti!

«Chünki biz heqiqetke qarshi héch ish qilalmaymiz; némila qilsaq u peqetla heqiqetni körsitidu, xalas!»

Korinttiki jamaet Pawlusning xétidiki sözlerni qobul qilip qulaq saldimu?

Korinttiki jamaet Pawlusning xétidiki sözlerni qobul qilip, arisidin ashu rezil «saxta rosullar»ni qoghliwetti we Pawlusning jékileshlirige qulaq saldi, dep ademni shad qilidighan xulasige kelduq. Mushu xulasini körsitidighan töt parche ispat bar: —

(1) Ular uning iane toghruluq bolghan ötünüshlirini qobul qilip ianini Yérusalémdiki kembeghel étiqadchilargha ewetti («Rim.» 15:26-27).

(2) Pawlus kéyin Korintni «üchinchü qétim» yoqlash üçün Grétsiyige barghan we shu yerde üç ay turdi («Ros.» 20:2-3).

(3) U Korint shehiride turghanda Rimdiki jamaetke xet yazdi. («Rim.» 16:1ni körüng — «Kenqria» dégen Korint shehiridiki bir port idi). Héliqi «Rimliqlargha» yazghan xétide Korinttiki jamaette bolghan köngülsizlikler toghruluq qilche puraqlay yuq.

(4) Zor bextimizge yarisha «Pawlusning Korinttiki jamaetke yazghan ikkinchi mektupi» hazir qolimizda turuptu! Egerde ular uningdin renjip qélip yirtiwetken bolsa, uni etiwarlap saqlimighan bolsa, qolimizda bolmaytti. Xudagha teshekkür!